RECENZIE . INBOX . O NÁS . FOTOREPORTÁŽE . TIPY A TRIKY . A EŠTE VIAC ...

KPM BA MAGAZÍN

LAMBO!

číslo 5 NEPREDAJNÉ www.kpmbratislava.sk

T-34/85

HAWKER

HIND

KPM BRATISLAVA
Klub plastikových modelárov

Plastiková Zima 2008 - 22.11.2008

pripravili

Ronald Kvarta
kvarta@kpmbratislava.sk

Vladimír Begera
begera@kpmbratislava.sk

príspevky

Martin Decarli

Petr „Dolin" Doležal

Vladimír Adame

Vladimír Begera

Roman Čajka

Tomáš Juriga

Martin Jursa

Ronald Kvarta

Miroslav Mariaš

David Michalko

5

Obsah je chránený autorským zákonom.
Magazín je určený na voľné stiahnutie zo stránok KPM Bratislava. Je možné čítať ho v elektronickej, alebo tlačenej podobe. Nie je dovolené kopírovať ani upravovať žiadne jeho časti za účelom ďalšieho použitia.
Magazín je NEPREDAJNÝ. Nie je dovolené predávať ho (ani žiadnu jeho časť) v akejkoľvek forme, alebo ho dočasne poskytovať (ani žiadnu jeho časť) za úplatu.
Distribúcia prostredníctvom internetu je možná len prostredníctvom umiestnenia odkazu na stiahnutie z domovskej stránky www.kpmbratislava.sk/magazin

KPM BA MAGAZÍN

magazín nájdete na www.kpmbratislava.sk/magazin

Číslo 5 žije?

Od posledného vydania nášho elektronického magazínu už uplynulo poriadnych pár mesiacov, a tak ste sa možno viacerí v duchu pýtali, čo sa deje. Pravdupovediac, nič neobvyklé. Hádam len menšia modelárska kríza (hlavne moja), či zaneprázdnenosť redakčného týmu pracovnými povinnosťami alebo osobnými záležitosťami. Dobre to všetci poznáme, nech už je naše hobby akékoľvek, niekedy to jednoducho nejde. Nechať tomu voľný priebeh sa určite oplatí viac, než zbytočne tlačiť na pílu. Priznám sa, bol som prekvapený, ako sa nám nakoniec rýchlo podarilo dať aktuálne číslo dokopy, v akom rozsahu a s akou chuťou k tomu celému pristúpili všetci autori článkov. Dúfam, že Magazín KPM Bratislava číslo 5 poteší aj Vás a podelíte sa s nami o dojmy z jeho prelistovania. A to ideálne priamo na Plastikovej zime 2008, ktorej prípravy sú v plnom prúde a za celý Klub Vám môžem sľúbiť, že ako po stránke modelov, modelárskeho predaja či sprievodného programu to bude väčšie, lepšie a krajšie ako kedykoľvek predtým. Všetkých Vás pozývame, príďte na poslednú modelársku akciu na Slovensku, kde bude ešte možné platiť slovenskými korunami!

Za KPM Bratislava
Vlado Begera

22.11.2008
DK Ružinov
Bratislava

MY SA ZIMY NEBOJÍME :)

WWW KPMBRATISLAVA sk

PLASTIKOVÁ ZIMA 08

MEDZINÁRODNÁ VÝSTAVA A SÚŤAŽ PLASTIKOVÝCH MODELOV - 4. ROČNÍK

22.11.2008 OD 8:30 HOD

DOM KULTÚRY RUŽINOV
RUŽINOVSKÁ 28, BRATISLAVA

- STOVKY MODELOV V 25 SÚŤAŽNÝCH KATEGÓRIÁCH
- NAJVÄČŠÍ MODELÁRSKY STÁNKOVÝ PREDAJ NA SLOVENSKU
- BOHATÝ SPRIEVODNÝ PROGRAM
- VOĽNÝ VSTUP

KPM BRATISLAVA
Klub plastikových modelárov

PODROBNÉ INFORMÁCIE:
WWW.KPMBRATISLAVA.SK

HLAVNÍ PARTNERI AKCIE:

1993 15 2008 magnet press

Cultus Ružinov

AEROMEDIA a.s.

EXKLUZÍVNY PARTNER:

AZmodel Plastic kits
WWW.LEGATOKITS.CZ

OBSAH

28 . . Vyznamenania a bojové odznaky tretej ríše I
31 . . HTmodel Špeciál No.915 32
41 . . Cenzúra a modelárstvo - časť 2
42 . . Kronika
43 . . Odhalenie
44 . . Modellbrno 2008
45 . . C-17 Globemaster III
46 . . Pilsenkit 2008
48 . . Test - Ohýbačky JMC-Hobby
49 . . Miešanie farieb
50 . . Filmová legenda sa vracia
52 . . Inbox

MODELY

6 . . Bf-109 G10
9 . . Lamborghini Gallardo
15 . . MIG-17 PF
17 . . T-34/85 Mod. 1944
20 . . Mirage C01-GAEA
24 . . Hawker Hind
29 . . Rover 7 Ambulance
33 . . Izdelije 16Ch
36 . . Vepřík
38 . . Ta-183
40 . . Wyrzutnia UE-sWG 40/32

Nová adresa pre vaše hobby

HT model

Na letisko 49
058 01 Poprad, časť Veľká
Tel.: (00420) 052 7768212
Fax: (00420) 052 7768408
htmodel@nextra.sk
www.htmodel.sk

V našej novej veľkej predajni nájdete všetko

*pre plastové modelárstvo, začiatočníci aj pokročilí
*modelárske striekacie pištole, kompresory
*modelárske ručné a elektrické náradie
*svet modelovej železnice - lokomotívy, vagóny, koľajivo, stavba krajiny
*modelové autodráhy - sety aj samostatné autá a komponenty
*RC modely - autá, lietadlá, vrtuľníky, príslušentstvo
*zberateľské kovové modely áut

Bf-109 G10

Bf-109 G10
Mierka: 1/48
Výrobca: Revell
Forma: plast
Doplnky: Plechy Eduard, zameriavač Revi C/12D Quickboost

Stavebnica:
Model nemeckého stíhacieho lietadla Bf-109 G10 v mierke 1/48 od Revellu už síce nie je žiadna novinka, avšak aj v dnešnej dobe superstavebníc nie je vôbec na zahodenie. Stavebnica ponúka iba 40 plastových dielov, tie však dobre pasujú a pri troche opatrnosti je nutné použiť len minimum tmelu. Sklamali ma priehľadné diely. Sú dosť hrubé a v mojej stavebnici boli nedostreknuté. Tento problém však veľmi promptne vyriešil Martin Jursa z firmy Modelshop. Rytie je negatívne, pomerne plytké a miestami sa stráca. Dekálový aršík ponúka dekály na dva stroje, samozrejme nemecké.

Kokpit:
Kokpit v stavebnici je veľmi schematický a nie správne znázornený. Jeho pôvodné znázornenie som odfrézoval a zhotovil som nový z plastových doštičiek a drôtikov. Takisto zle je stvárnená sedačka. Ja som z nej odrezal len spodnú časť, ktorú som použil ako padákovú vaňu. Sada plechov od Eduardu ďalej umožňuje kokpit vylepšiť o prístrojovú dosku, pedály, rôzne páčky atď. Pútacie pásy sada neobsahuje, tu mi však pomohol kolega z klubu Tomáš Juriga a ▶

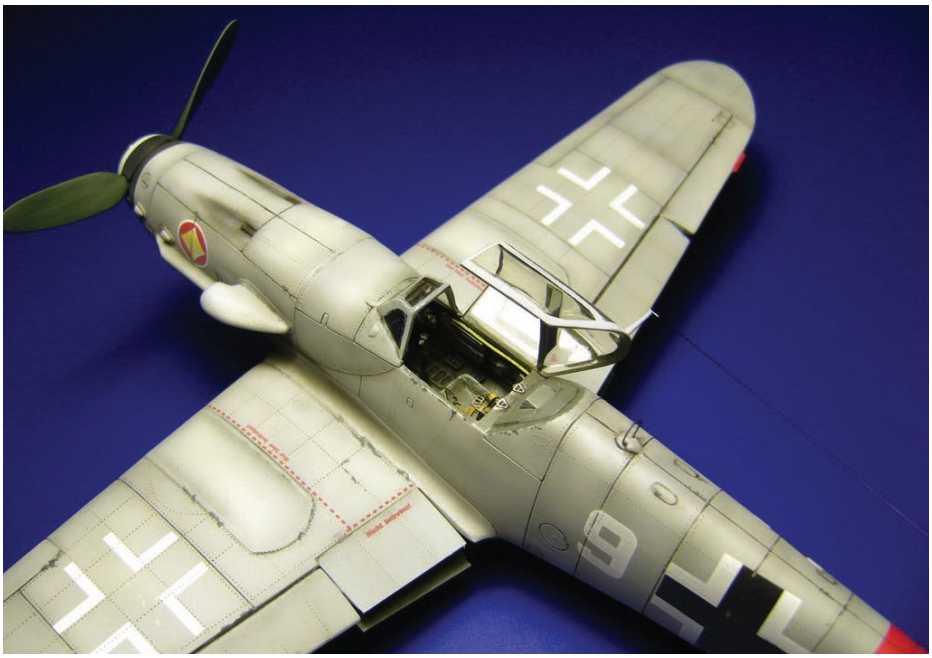

pásy mi venoval. Ako poslednú vec som do kokpitu doplnil zameriavač Revi C/12D od Quickboostu, ktorý je znázornený veľmi pekne. Kokpit som nastriekal farbou Revell Aquacolor Staubgrau 77, ktorý podľa môjho názoru celkom dobre vystihuje odtieň RLM 66. Po nalakovaní, napustení olejovkou a jemnom drybrushi bol kokpit hotový.

Trup:
Polovice trupu sedia vcelku slušne, pri pozornom lepení ani nie je potrebné tmeliť. Detaily na trupe sú však slabé. Hlavne guľometov si zaslúžia úplné prerobenie, ja som však ponechal pôvodné a snažil som sa ich aspoň odvŕtať. Niektoré detaily sú znázornené pozitívnym rytím, čo tiež nie je najšťastnejšie riešenie. Obe polovice trupu som onitoval, povrch prebrúsil brúsnym papierom 1200 a 2500 pod vodou a trup skompletizoval.

Krídla:
Úpravu krídiel som začal odrezaním vztlakových klapiek a klapiek chladičov. Nasledovalo onitovanie a prebrúsenie brúsnym papierom 1200 a 2500. Podvozkové šachty som nahradil plechmi Eduard a nastriekal farbou Tamiya XF22. Po skompletizovaní krídiel a ich prilepení k trupu prišiel k slovu aj tmel, ale len v rámci normy. Pri pozornejšom lepení by ho možno ani ne-

bolo treba. Nasledovalo prilepenie vztlakových klapiek vo vychýlenej polohe a klapiek chladičov, ktoré som nahradil plechovými - taktiež zo sady Eduard. Tie sadly veľmi presne aj napriek mojim obavám, pretože zo začiatku to tak skutočne nevyzeralo.

Sfarbenie:
Dekálový aršík ponúka dve kamuflážne schémy. A práve druhá kamuflážna varianta bola dôvodom, prečo som si kúpil práve túto stavebnicu. Jedná sa o stroj Hauptmana Hansa Ehlersa z JG 1. Celý stroj je svetlosivý pravdepodobne RLM 76. Nástrek som začal preshadingom pozostávajúcim z nepravidelných škvŕn z farieb Revell Aquacolor Staubgrau 77 a Tamiya acrylic XF22. Nasledoval nástrek základnej kamuflážnej farby Revell Aquacolor Hellgrau 76, ktorá podľa môjho názoru celkom slušne vystihuje odtieň RLM 76. S presnosťou odtieňu si príliš hlavu nerobím. Ak odtieň nie je úplne košér tak to nejako prežijem. Ďalej som veľmi zriedenou Antracitovou nastriekal po povrchu rôzne škvrny a ešte raz rôzne škvrny veľmi zriedenou kamuflážnou farbou zosvetlenou bielou. Keď som bol s nástrekom spokojný nechal som model týždeň preschnúť. Počas schnutia som ešte nastriekal drobné diely. Po preschnutí nasledovali klasické postupy. Lesklý lak, dekály, oleje, jemné očipovanie, matný lak a pastely. Dekály by som považoval za slabinu stavebnice. Okrem toho, že absolútne nereagovali na hypersol je v nich aj niekoľko chýb - napríklad nesymetrické trámové kríže na trupe, pretiahnuté chodníčky na krídlach, alebo divné popisky. ▶

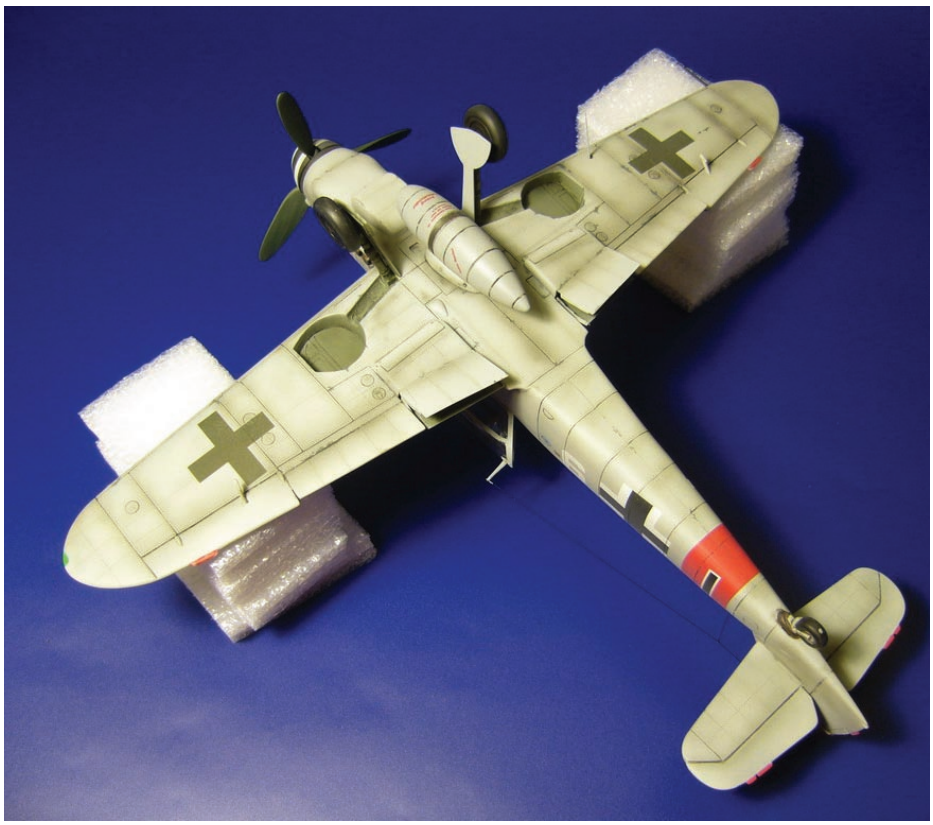

Záver stavby a zhodnotenie:
Po prilepení podvozkových nôh a drobných dielov ako pitotova trubica, prídavná nádrž, vrtuľa a prekryt kabíny som ako záverečný krok stavby natiahol lanká antény z rybárskeho vlasca hrúbky 0,08mm.
Aj keď už má stavebnica svoje najlepšie roky za sebou, ešte stále má čo ponúknuť. Skúsený modelár síce po nej určite nesiahne, ale pre začiatočníka je to výborná „učebná pomôcka" pri skúšaní rôznych modelárskych techník. Dobrá presnosť dielov, jednoduchá zostaviteľnosť a jednofarebná kamufláž by mohli osloviť práve začínajúcich, alebo menej skúsených modelárov. Plusom je aj priaznivá cena. Negatívom stavebnice sú z môjho pohľadu dekály a veľmi slabý interiér. ■

David Michalko

Lamborghini Gallardo

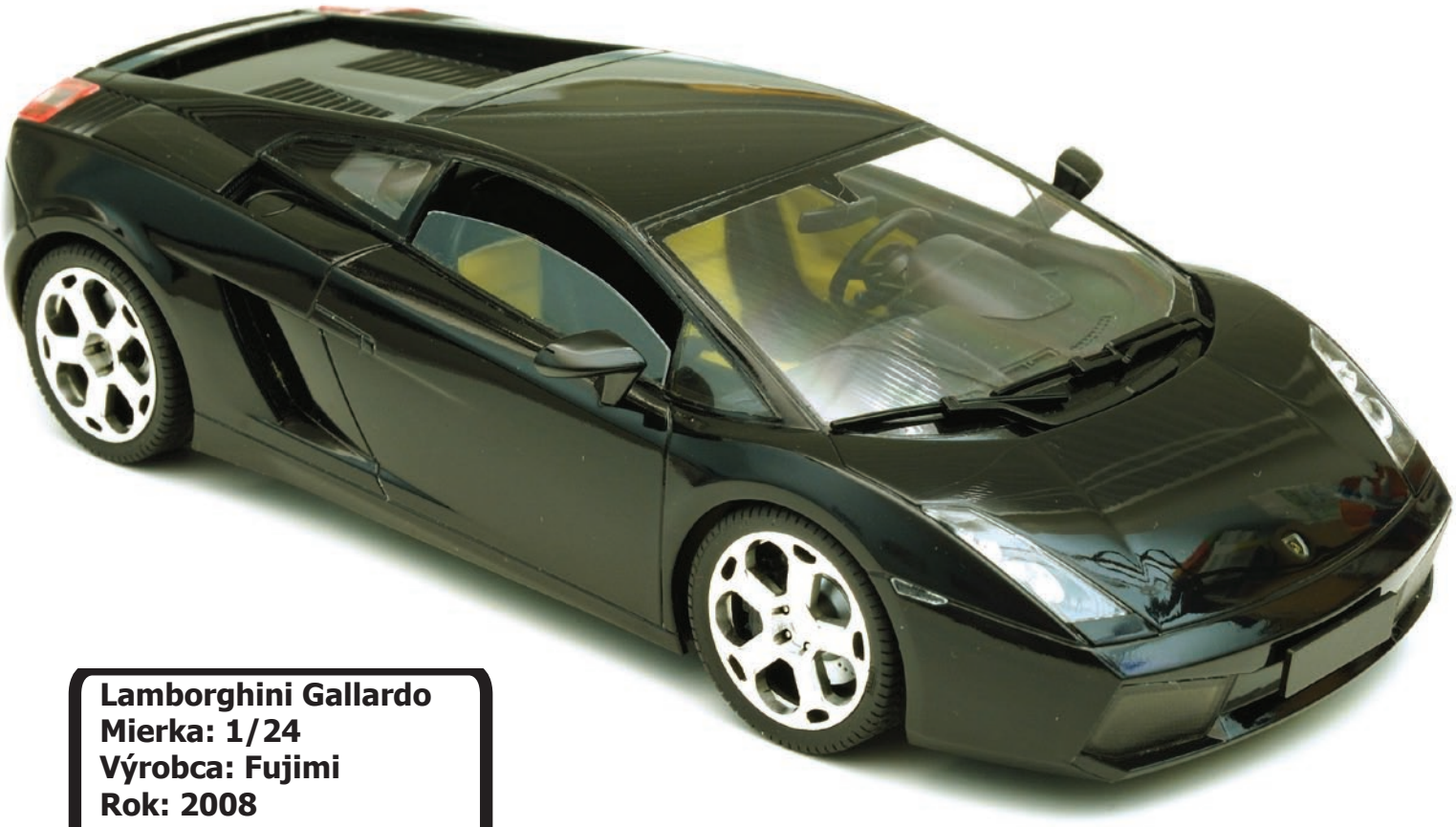

Lamborghini Gallardo
Mierka: 1/24
Výrobca: Fujimi
Rok: 2008
Forma: Verzia, plast

"GAH-YARD-OH"

I keď som totálne pravoverný lietadielkár, z času načas si postavím aj niečo celkom odlišné. Jednak preto, aby som zažil menšiu zmenu a načerpal novú chuť i energiu a jednak preto, aby som si preveril, že eroplány sú mi bližšie a viac dokážem ovplyvniť výsledok môjho modelárskeho snaženia. Samozrejme sú aj iné dôvody, ktoré ma k subjektu privedú. V tomto prípade to bolo jednoznačné - najsexi auto na svete. Mať nazvyš pár miliónov a parkuje mi pred barákom.

Dostať sa k modelu tohto autíčka môže byť na Slovensku možno problém, keďže sa bežne nedováža a nevyskytuje na pultoch tých pár obchodov, ktoré ponúkajú svoje služby modelárom. Kto sa ale nebojí využívať nakupovanie cez internet, má možnosti vskutku neobmedzené a rýchlo zistí, že je dokonca niekoľko rôznych „krabičkových" verzií od japonskej firmy FUJIMI. Keď som si ich prezeral a keďže je jasné, že správne Lambo má byť žlté, takmer bez váhania som vybral čierne a vďaka ochote kolegu z Klubu bolo o pár týždňov doma. ►

Krabica modelu ma nijako zvlášť neoslnila a všetko info na nej je v japončine, čo jasne deklaruje pre ktorý trh je model určený. Našťastie aspoň v návode sú tie najnutnejšie popisy aj v angličtine. Diely modelu ma veľmi prekvapili a tým nemám na mysli ich jasne žltú farbu, ale úroveň spracovania a kvality. Prosto špica. Disky kolies, koncovky výfukov a svetlá sú pochrómované. Pneumatiky sú gumené. Číre diely, samozrejme zabalené samostatne, sú tenké a nádherne priehľadné. Skutočne excelentný základ pre pohodovú stavbu.

Tá začne kde inde než v interiéri. I bez akýchkoľvek úprav vyzerá dostačujúco. Stačí si podľa fotiek vybrať farebnú kombináciu. Všetko do seba zapadá skoro ako klik-klak a tak sa rýchlo dostávam k podvozku. Je tu trochu viac práce s farbením a keďže sa na tomto poli príliš neorientujem, nechal som sa 100% viesť stavebným návodom. Predná náprava mohla byť vyhotovená pevnejšie, kolesá z nej ľahko vypadávajú.

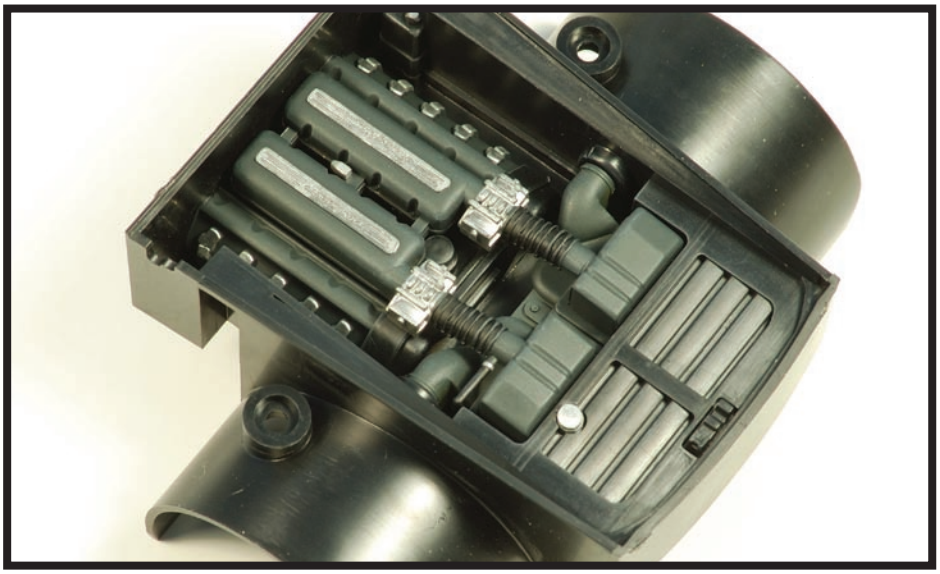

Tento prebal obsahuje aj napodobeninu motora, ktorý po zostavení a zabudovaní do zadnej časti bude možné vidieť či už pri otvorenej kapote, alebo pod čírym oknom kapoty. Prácu na karosérii som ►

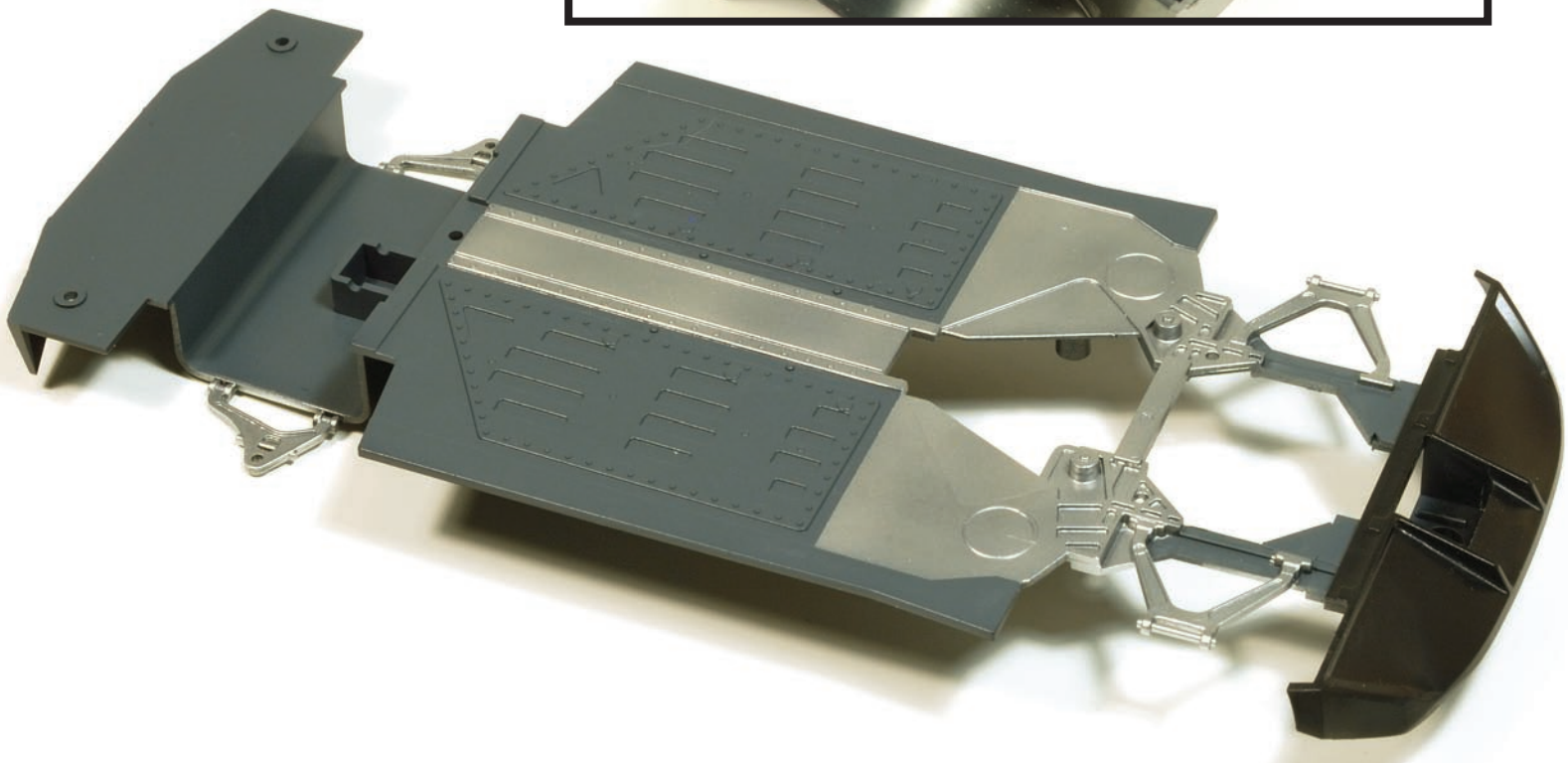

začal, ako sa už onedlho ukázalo, nesprávne - nalepením všetkých okien. Prišlo mi to ako veľmi dobrý ťah, všetko si polepiť, zamaskovať a nakoniec, po nalepení kabuki aj zvnútra, nastriekať rámovanie a tesnenie. Čistá práca, to hej. Na konci stavby som rýchlo pochopil, prečo sa číre diely lepia ako posledné. Pre jednoduchšiu manipuláciu ►

s modelom počas striekania a leštenia som dovnútra dočasne nalepil výstuhy z plastových tyčiniek z rámčeka. Po dôkladnom zamaskovaní putovala karoséria do lakovne.

A tam to nezačalo nijak ináč, než Surfacerom. Na jasnom žltom plaste bolo ťažko poznať, či nemá nejaké kazy, a tak už len z tohto dôvodu bol tento krok nevyhnutný. I keď sa v zapätí ukázalo, že v Japonsku odviedli výbornú prácu a „kasňa" nepotrebuje žiadne doladťovacie zásahy.

Ako Lamborghini čiernu som použil obyčajnú Semigloss black od Gunze. Netuším do akej miery sa zhoduje s originálom, no nebolo to niečo, čo by ma malo nejako extrémne zdržiavať, stačilo, že výsledok bol prosto čierny.

Ďalším krokom bolo lakovanie, za pomoci GS Super Clear II. Najprv niekoľko tenkých vrstiev, ako príprava. Po jednodennom preschnutí prišla na rad finálna, tzv. wet vrstva, čiže doslova zaliatie povrchu lakom. Chce to nižší tlak v pištoli a cit pre okamih, kedy treba zastaviť prísun laku, aby nevznikali stekance. Wet vrstvu je potrebné nechať preschnúť niekoľko dní, až potom sa možno pustiť do jej leštenia.

Ja príliš nedbám na „sterilnú" čistotu na pracovisku a preto mám vždy vo farbe nachytaných pár prachových nečistôt. Brúsnym papierom zrnitosti 1500, 2000 a nakoniec 2500 ich z povrchu odstránim. Potom prídu na rad leštidlá KPM Bratislava. Keďže sa mi wet vrstva celkom podarila, nebolo nutné použiť to najhrubšie, ktoré je primárne určené na odstránenie silnej „krupice" vzniknutej pri striekaní. Začal som teda stredným a ukončil jemným, ktoré má v sebe aj vosk. Popísané to je síce jednou vetou, no proces je to zdĺhavý, hrubšie leštidlá povrch pekne vyhladia, no zanechajú v ňom škrabance, ktoré je treba potom jemnejšou pastou odstrániť. Na čiernom povrchu je to obzvlášť viditeľné, a tak to zabralo pár hodín, kým som bol s výsledkom ako tak spokojný. ►

A teraz prichádza moje poučenie sa ohľadom lepenia čírych dielov. Pri leštení mi prasklo okno na kapote motora. Našťastie je v stavebnici aj kryt bez neho. Aký šok ma ale čakal po odmaskovaní okna na strane spolujazdca? Jemné, ale viditeľné praskliny, ktoré predpokladám vznikli práve počas procesu leštenia. Oprava tejto partie bola horšia. Po pár neúspešných pokusoch vyrobiť komplet nové zasklenie som záchranu našiel v myšlienke pootvoreného okna, ktoré nebolo až taký problém vyrobiť z tenkej fólie. Ešte dopracovať rámovanie, opraviť a nastriekať nanovo aj karosériu okolo. Samozrejme všetko znova preleštiť, keďže počas manipulácie som povrch na mnohých miestach poškrabal či poškodil. No, nabudúce už budem múdrejší.

Spojenie karosérie s podvozkovou časťou bolo proti tomu oddychovka, ktorá ani nestojí za reč. Jediný problém bolo správne usadiť spätné zrkadlá a musel som vyrobiť zasklenie ukazovateľov smeru na predných blatníkoch, keďže tie zo stavebnice ani za nič nepasovali na svoje miesto.

Vzhľadom na to, že moje znalosti zo stavby modelov áut sú veľmi malé, s výsledkom som spokojný. No nejde ani tak oň, ale o dobrý pocit z postavenia svojho „vysnívaného" vozítka a oddýchnutia si od modelov lietadiel. ■

Vlado Begera

Odsouzen k vyhození?

Model: MIG-17 PF
Mierka: 1/32
Výrobca: Trumpeter (PRC)
Forma: Nová, plast
Rok: 2004

Krásný letoun, pořádná echtovní roura, tak to je určitě klasika MIG-17 PF! To ještě letadla vypadala jako letadla (a ne jako potvory z planety X delta ze souhvězdí Persea, viz F-35 apod.). Tenhle nádherný letoun vyrábí v „americkém" měřítku pouze čínský Trumpeter. Je to jeden z prvních modelů ambiciózního výrobce, a pomalu, ale jistě získal mezi modeláři nálepku „hodit do koše", na nic jiného se nehodí. Jenže já se rozhodl, že si klasické české MiGy (československé MiGy - pozn. redakcie) ve dvaatřicetině postavím, tak jsem za stále se snižující cenu (ano dnes je prodáván za 200Kč!) model zakoupil a zakousl se abych dokázal, že i ze špatné stavebnice se dá vykrouhat slušný model.

Největší problém, jak sem zjistil, byl s hodnověrným výkresem. Našel jsem 4, ale jediný snad nejbližší je otištěn v PKR č. 40. Nakonec jsem výkres bral, jako ostatně vždy, jen jako vodítko, a hlavním podkladem byla kvanta fotek ze starších L+K.

Tak jak vypadá obsah kartónové krabice? No značně rozměrné díly, především. Povrch je mírně zdrsněný, rytí pro někoho možná moc výrazné (dle mého subjektivního názoru je docela pěkné), slušně zpracované podvozkové nohy, gumové pneumatiky, dost, opravdu dost chudý interiér, hodně silná kabina, a obtisky na čínské stroje, které v mé krabici sice chyběly, ale mne to vadilo asi tak, jako jestli včera v Portugalsku byly srážky 4 nebo 5 mm.

V první řadě jsem hlavní díly sestavil nasucho, a pospojoval krepovou izolepou. A začalo moc a moc času stráveného nad těmi 4mi výkresy a hafem fotek. Už sem měl dojem, že mi hrabe, nebo že se MiGy 17 PF vyráběly asi ve 3 tvarových variantách. Co tedy na modelu je především špatně? - PŘÍĎ! Od konce kabiny dopředu je to „totál out". Ne košer jsou zrovna brzdící štíty, a mělkost hlavních šachet. Ale jinak 2/3 trupu, SOP, a hlavně křídlo s nádherným zalomením náběžky, jsou dle mého, docela přesné. Co ale s přídí? Já narval příď olovem, sestavil stavebnicový základ interiéru, „něco drobet" doplnil a do zádi trupu vyrobil alespoň nahrubo výtokovou trysku. Poté jsem slepil trup, ale ihned nalepil i křídla a VOP. Po přiložení překrytu kabiny jsem hned věděl, že ten do koše poletí! Čelní štítek má úhel sklonu asi jako prvoválečné dvouplošníky. Následovalo vykutání kopyta, a vylisování správné migovské kabiny. Ale teď, co udělat s čumákem? Předně vás upozorním, že kdo se rozhodne udělat verzi F, má o mnoho práce méně. Mne se však více líbí PéEfka, takže: prstenec ze stavebnice má o mnoho menší průměr, úplně mimo je také kryt radiolokátoru. Přesto jsem jej jako základ použil. Vyřízl vnitřek, a zvětšil průměr otvoru na maximum. Prstenec jsem nenalepil na výrobcem určené místo, ale poposadil ho asi o 3 mm ▶

nad osu trupu. A poté začaly ty největší peripetie. Nanášet na příď zahuštěný epoxid a brousit, zkontrolovat, nanést, brousit, zkontrolovat… Kolikrát jsem tuto operaci udělal, sám nevím. Poměrně brzy se mi podařilo dosáhnout tvarové shody v bokorysu. Ovšem jak má vypadat příď v půdorysu? Je trup mezi náběžkou a prstencem oblý, jak to např.ukazuje Triáda, nebo má tvar téměř čistého válce podle PKR? Řekl bych, že úplný válec to také není, a tak jsem za pomoci mé milované NHP pryskyřice „vytvořil" něco, co se snad originálu docela blíží. Nicméně sebekriticky řeknu, že asi měla být více „do válcova". No a teď mne čekala chvíle pravdy, nástřik plničem, a tudíž lepší pohled na celek. Ufff, docela sem měl radost, výsledek se 17 PF myslím hodně podobal. Myslím, že by soudruzi z Číny asi možná neověřili, že se to dá udělat z jejich prvotiny. Teď už jen klasika, broušení, pardon, úplně bych zapomněl na to, že oddělená kormidla jsem komplet zatmelil, přebrousil a naryl znovu. Stejně tak jsem překytnul a přeryl brzdící štíty. No a další úpravy jsem již neprováděl (nebylo jich doteď dost?). Model jsem stříknul 11-ckou Humbrolkou, některé „plechy" jen lehce (možná až moc) domíchal s kapičkou černé a bílé. Výsostné znaky jsou použity z dekálového aršíku Tally Ho! Číslo mašiny bylo vyříznuto na ploteru. Jak říkám, podvozky, kola, šachty a další detaily zůstaly nedotčeny, a MiG-17 PF 1/32 z krabice, co patří do popelnice, je hotov!

Já z něj radost mám, vy si udělejte obrázek sami a posuďte, jestli ta námaha za ten kus pořádný roury nestojí! Tak a už vzhůru do 15 bis, 19PM… Wouuu! Let's go Migs! ■

Martin Decarli

T-34/85 Mod. 1944

T-34/85 Mod. 1944 Premium Edition
Mierka: 1/35
Výrobca: Dragon
Forma: Nová, plast

Dragon vydaním modelu sovietskeho tanku T-34/85 Mod. 1944 určite potešil mnohých priaznivcov druhovojnovej sovietskej techniky. A to nielen kvalitou lisovania na špičke súčasnej produkcie, ale aj doplnkami dodávanými priamo v krabici v rámci edície Premium Edition. Priamo z krabičky je možné postaviť T-34/85 Mod. z roku 1944, v piatich kamuflážnych variantoch, z toho tri v ruskej zelenej a dve v zimnej zmyteľnej kamufláži, všetky z rokov 1944 a 1945.

Čo nájdeme v krabici:
225 plastových dielov, z ktorých viacero nepoužijeme, keďže sú alternatívne obsiahnuté aj v aršíkoch fotoleptov
164 plastových článkov pásov Magic Track
číry diel reflektoru
2 aršíky fotoleptov
spletané lano
kovová sústružená hlaveň
kúsok kovového drôtu
stavebný návod
aršík dekálov

Hrubá stavba:
Všetky diely lícovali absolútne bez problémov, tmel som takmer vôbec nepoužil a tam, kde som ho použil, to bolo skôr pre dobrý pocit, ako pre to, že by to bolo nutné. Pri rešpektovaní postupu uvedeného v stavebnom návode nenastane žiaden problém, akurát odporúčam zostavenie pásov pred tým, ako na spodnú časť korby nalepíme vrchnú časť, a to kvôli lepšiemu prístupu pri ich zostavovaní. Odporúčam pásy zlepiť tak, aby vám každý z pásov tvorili už natvarované dva úseky, alebo ich zlepiť do jedného celku a nenalepiť hnacie a napínacie koleso, aby sme pásy po nastriekaní a patine v pohode nalepili na model.
Pri stavbe sa pri viacerých krokoch môžete rozhodnúť, či použijete plastový diel, alebo jeho alternatívu z leptov, a či plastovú hlaveň nahradíte sústruženou kovovou. Ja som použil všade kovové diely, ktoré pozdvihnú model na vyššiu kvalitatívnu úroveň. Ešte som nahradil plastové madlá na veži a na trupe novými vytvarovanými z medeného drôtu. Okrem tohto som vyrobil zvary na veži z tenkých pásikov plastu, naleptaných rozpúšťadlovým lepidlom a potom natvarovaných vtláčaním konca pinzety.

Povrchová úprava:
Začal som nastriekaním vrstvy Surfaceru 1000, aby som zjednotil povrch kovových a plastových dielov. Potom nasledovala vrstva Mr. Color č. 136 Russian Green, ktorú som zmiešal s trochou lesklého laku, ako podklad pod dekály. Po nanesení dekálov som ich zalakoval polomatným lakom Gunze a nechal dobre vyschnúť. Po vyschnutí som naniesol Dark Wash od firmy Mig produkti-ons, s ktorým som pracoval prvý krát a už s ním budem pracovať stále. Potom nasledoval drybrush mixom olivovej a bielej olejovky Umton.
Po zaschnutí som naniesol bodky z olejových farieb biela, zelená, žltá a okrová a rozmyl ich po povrchu pre znázornenie zašlého povrchu. Bohužiaľ vzhľadom na to, že ako podklad bol použitý polomatný lak, ostal model po tejto fáze patiny fľakatý. Olejovky sa mi nepodarilo dostatočne rozmyť a nechávali stopy na povrchu. Už som si myslel, že som model pokazil, ale napadlo ma použiť metódu, ktorú neodporúča žiadna dobrá modelaárska literatúra a to zjednotenie povrchu po patine matným lakom. Po jemnom prestriekaní vrstvou matného laku Gunze zmizli výrazné stopy po rozmytých olejoch a povrch bol presne taký, aký som ho chcel mať. V tejto fáze som nafarbil náradie, výfuky, vnútro reflektoru, gumové obruče kolies a ďalšie detaily, ako aj odreniny, niektoré len tmavou sivou, iné so zvýraznením okrajov svetlejším odtieňom kamuflážnej farby. V niektorých častiach som lokálne naniesol bodky olejovky vo farbe hrdze a roztupoval do stratena. Podobným postupom som nafarbil pásy. Najprv nastriekaním namiešaného zemitého odtieňu hnedej farby, nasledoval wash a drybrush, potom nafarbenie častí pásov dotýkajúcich sa podkladu farbou Vallejo Model Color č. 864 Natural Steel a následne častí, ktorých sa dotýkajú gumové obruče pojazdových koliesgrafitom z ▶

mäkkej ceruzky.
Po nalepení pásov na model som do niektorých častí, kde sa aj na skutočných strojoch hromadili nečistoty, naniesol pigment CMK tmavá zem a zafixoval ich červeným riedidlom Mig productions. Podobne som naniesol aj stopy po výfukových plynoch v okolí výfukov a to pigmentom CMK čierne sadze. Následne som nafarbil stopy po stečenom palive na prídavných nádržiach a na model finálne naniesol suchou cestou pigmenty CMK tmavá zem a svetlá zem. Ak sa zdá, že vrchná časť tanku je výraznejšie zaprášená ako tá spodná, je to len preto, že spodnú časť definitívne zaprášim potom, ako bude prilepená do pripravovanej diorámy. ■

Roman Čajka
foto: Vlado Begera

1-13

1-13

1-13

Mirage C01-GAEA

Mirage C01-GAEA
Mierka: 1/72
Výrobca: Kotobukiya
Rok: 2005
Forma: nová, plast
Počet dielov: 354

V minulom čísle nášho magazínu som sa pozrel do krabice tohto zaujímavého modelu. Bol som nadšený a natešený na stavbu netradičného mecha. Netrvalo dlho a pustil som sa do nej. Mal som trocha obavy z rozsahu modelu, ale nadšenie ma nakoplo do rýchleho začiatku. Po pár dňoch práce sa moje pôvodné obavy potvrdili. Tých dielov je naozaj veľa. To by nebol problém, ale trošku to komplikovali dve veci.

Prvou je plast a moja výbava náradia. Každý diel má niekoľko náliatkov. Plast je tvrdší, skôr krehký. To znamená, že pri vycvakávaní dielov sa mi pri použití klieštikov, ktoré na to mám deformovala pomerne veľká časť náliatku. To prácu predlžovalo, pretože som musel byť opatrný. Aj napriek tomu množstvo náliatkov pri spracovávaní poškodilo až samotný diel. To som následne musel pracné obrusovať, niekedy až tmeliť. Tomuto by pravdepodobne výrazne pomohlo, keby na vycvakávanie používal kvalitnejšie nástroje. Poučil som sa a keďže plánujem v budúcnosti mnoho modelov od týchto japonských výrobcov, objednal som si niečo lepšie. V niektorom z ďalších čísel sa môžeme tejto téme ďalej venovať.

Druhým problémom je samotná konštrukcia mecha. Klasicky sú všetky kĺby pohyblivé, čo je riešené vinylovými dielmi. Tie sa musia vkladať dovnútra dielov a musia byť zaistené, takže je to riešené vložením medzi polky dielov. Takýchto polovíc je množstvo. Bohužiaľ, polovicami sú riešené aj mnohé ďalšie časti. To znamenalo veľa tmelenia. Potom brúsenia. Rôzne tvary, kopa práce. Tmelil som sekundákom a tmelom Tamiya. Najhoršie bolo kvantum brúsenia. Naštastie sa mi mimoriadne osvedčila moja nová pomôcka – brúsna špongia. Bez nej by som skončil pravdepodobne na práškoch. Je to neoceniteľná pomôcka, jednoznačne najlepšia v tomto roku. Po dlhšom testovaní sa klub rozhodol zaradiť ju medzi svoje produkty. Dostať sa k nej budete môcť už ▶

na Plastikovej Zime 2008.
Vďaka takto premyslenej konštrukcii teda dostávame viacero zostáv, ktoré je potrebné aj vcelku striekať. S tým súvisí aj rozsiahlejšie maskovanie, ako sa však ukázalo, maskovania nebolo nakoniec až tak veľa.
Inak sa model stavia veľmi dobre a rýchlo. Dokonca na väčšinu spojov celkov nie je treba ani lepidlo. Sú to buď kĺbové spoje, alebo diely do seba samé zacvakávajú. Vo svojej podstate je to prakticky, ako to nazvať, easy kit? Nie počtom dielov, zjednodušením, ale možnosťou zostaviť ho bez (alebo len s minimálnym množstvom) lepidla. Teoreticky – kto nechce, nemusí ani farbiť, plast je v približnej požadovanej farbe. Je možné si takto zostaviť „hračku". Síce z 350 dielov, ale bez farbenia a lepenia.
Chvíľu som musel dumať aj nad farbami. Jednak som potreboval viacero kovových odtieňov, jednak samotnú „kamuflážnu" farbu. Nad tou som uvažoval mesiace. Alternatív som mal pripravených viac, ale nakoniec som si nevybral žiadnu z nich, ale použil som defaultné, kovovo modré sfarbenie. Použil som farby Gunze C, Gunze Supermetallic a Alclad 2. Gunzáčov som použil niekoľko a miešal som ich medzi sebou. Dosiahol som tak viacero kovových odtieňov. Hlavný kovový základ v nich je strieborná C8, ktorá je úplne fantastická. Je jemnučká a vytvára tak kovový nádych farby. Alclad som použil oceľový a Supermettalic titánový.
Pred stavbou som sa rozhodoval o konečnom finiši a opotrebovaní. Nakoniec som sa rozhodol, že vôbec nebudem patinovať. Celé som si to uľahčil, urýchlil a stroj je teda ako nový, práve zídený z montážnej linky.
Ako podložku som vzal Chain Base, verziu 4, od rovnakého výrobcu. Je menšia, ako samotný model, ale pasuje mi k nemu. Je to samozrejme univerzálna podložka a môžem ju v prípade potreby použiť aj v budúcnosti, napríklad na fotenie modelov a pod. Nastriekal som ju základom v spreji Motip. Nasledoval nedbalý preshading čiernou a nástrek namiešanou farbou Gunze (biela + čierna), ktorej odtieň som si pracovne nazval Space Grey. Podlahu som oživil žltou (Gunze Character yellow) a čiernou. Koľajnice, mriežky a vetráky dostali namiešanu tmavú kovovú. Celé to prekryl Gunze Superclear II. Nasledoval wash čiernou olejovkou, niektoré linky som navyše zvýrazňoval tenkou (0,1mm) fixkou. Finálny mat obstaral Model Master matný lacquer.
Stavba trvala o niečo dlhšie, ako som plánoval. Stavbu totiž prerušilo hlavne leto, takže sa pretiahla až na niekoľko mesiacov. Ja osobne som s výsledkom veľmi spokojný. So svojou výškou cca 18cm v mierke 1/72 je impozantou súčasťou vytrínky.
Model je dobrý, séria zaujímavá. Jednoznačne odporúčam, ale s ohľadom na rozsah len tomu, kto to myslí vážne. ■

Ronald Kvarta

Tento "lesík" sú kopmlet diely pripravené na kontrolný surf. Nástrek odhalil množstvo problémových miest na dotmelenie, alebo prebrúsenie.

WORKSHOP
na plastikovej zime

návody
rady
tipy a triky
audio-vizuálna projekcia

22.11.2008 vysielame:

1. maskovanie čírych dielov
2. striekanie označenia cez šablóny

hosť: Jakub "Kubrt" Vilingr (CZ)

3. ako na drevený trup
4. ako na výplety lietadiel

hosť: Sláva Vaňous (CZ)

Podrobné informácie o programe nájdete na www.kpmbratislava.sk

Hawker Hind

Hawker Hind
Mierka: 1/72
Výrobca: Legato
Rok: 2008
Forma: Nová, plast, rezin, kov

Ľahké bombardovacie lietadlo Hawker Hind vstúpilo do služieb RAF v novembri roku 1935. Jeho bombardovacia kariéra však netrvala dlho a už od roku 1937 bol postupne sťahovaný z prvolíniovej služby. Nahradili ho typy Fairey Battle a Bristol Blenheim. Hawker Hind si však našiel nové uplatnenie a naďalej bol využívaný ako pozorovacie lietadlo, alebo dokonca ako stíhač. Od roku 1938 však už pôsobil iba ako tréningový stroj pre pokročilejší výcvik pilotov po základnom výcviku na type Tiger Moth. Hind neslúžil len v službách RAF, ale množstvo strojov tohto typu bolo predaných aj do zahraničia. Jeho užívateľmi sa stali okrem iných aj Afganistan, Írsko, Litva, Irán, Portugalsko, Južná Afrika, Švajčiarsko a Juhoslávia.

Špecifikácia
Posádka: 2
Dĺžka: 8,92m
Rozpätie: 11,36m
Výška: 3,23m
Nosná plocha: 32,3m²
Motor: Rolls Royce Kestrel 477kW
Max. rýchlosť: 298km/hod
Dolet: 692km
Výzbroj: 1 synchronizovaný dopredu strieľajúci guľomet Vickers v boku trupu, 1 guľomet Lewis v kokpite strelca, možnosť pod krídlami niesť 227kg bômb

Pohľad do krabičky

Krabička s peknou kresbou dvoch Hawker Hindov obsahuje dva rámčeky plastikových dielov, jednu planžetu fotoleptov, acetátovú fóliu s predtlačenými čelnými štítkami, rezinové odliatky kolies, návod a samozrejme dekálový aršík. Celkovo použijeme 31 plastových dielov, ostatné sú pre iný typ lietadla. Na prvý pohľad vyzerajú výlisky celkom dobre. Slabší je však ich povrch, čo je pravdepodobne spôsobené shortrunovou technológiou výroby. Na niektorých dieloch sa nachádzajú otrepy, nie je to však nič hrozné. Plast je trochu mäkší, avšak po skúšobnom brúsení sa zdá byť celkom dobre opracovateľný. Planžeta fotoleptov obsahuje prístrojovú dosku, pútacie pásy, diely chladiča, obežný kruh zadného guľometu, zameriavače, stúpačku atď. Ak som dobre rátal, tak sa na planžete nachádza 40 fotoleptaných dielov. Dekálový aršík ponúka výber z troch kamuflážnych variánt.

1. Hawker Hind, L7189, No.1FTS, RAF, Netheravon 1940. Britská ▶

zeleno-hnedá kamufláž so spodnými plochami v tréningovej žltej farbe.
2. Hawker Hind, NZ 1544, 6.Sqn., Palmerston North, 1940. Britská zeleno-hnedá kamufláž so spodnými plochami svetlosivej farby.
3. Hawker Hind, NO.71, Írske vzdušné sily, 1938. Britská zeleno-hnedá kamufláž so spodnými plochami hliníkovej farby.
Všetky kamufláže sú veľmi atraktívne.

Stavba

Po preskúmaní jednotlivých dielov a vypracovaní strategického plánu som sa s chuťou pustil do stavby. Stavba dvojplošníku a ešte k tomu v malej mierke bola pre mňa veľká neznáma. Rešpekt som mal aj z určitých krokov stavby, s ktorými sa pri jednoplošných lietadlách nestretávam. Ide o usadzovanie horného krídla a výplety. Myslím, že práve tieto časti stavby odradia nejedného modelára. Ale všetko raz musí byť „poprvé" a tak som sa do tohto drobca pustil. Začal som klasicky interiérom. Ten je v stavebnici znázornený priemerne. Pozostáva z dlážky, sedačiek pilota a strelca, prepážky medzi pilotom a strelcom, kniplu, nožných pedálov, plechovej prístrojovej dosky a plechových pútacích pásov pilota. Pre vitrínkové účely postačujúce. Všetky diely pasovali vynikajúco a so zostavením interiéru nebol žiaden problém. Celý komplet aj s bokmi trupu som nastriekal svetlosivou farbou. Prístrojová doska je čierna a pásy som nafarbil farbou plátna. Po lesklom laku som záhyby napustil tmavosivou olejovou farbou a urobil jemný drybrush. Vlepenie kokpitu prebehlo takisto bez problémov a trup som mohol uzavrieť. Prilepenie krídiel k trupu už také jednoduché nebolo. Na krídlach sú síce naznačené usadzovacie kolíky, ale tie som radšej odstránil a nahradil ich kovovými zo spinky. Takisto som vyvŕtal hlbšie diery v trupe pre usadenie krídiel. Udržať ich správnu geometriu je trochu problém, pretože v návode nie je naznačené vzopetie a keďže som staval krabičku, ani som príliš v podkladoch nepátral. Skrátka som ich nalepil intuitívne. Chvostové plochy sadli bez problémov a chladič doplnený o plechové diely takisto. Vzpery vodorovných chvostových plôch je potrebné vyrobiť si vlastné. Trochu som sa obával, že vzhľadom na shortrunovú technológiu výroby modelu bude nutné veľa tmeliť, ale bol som milo prekvapený. Pri priemerne pozornej práci je tmelenia ako pri každom inom modeli. Prevažne trup a spoje krídla a trupu. Nasledovalo dolepenie drobných detailov ako stúpačka (tú sa mi bohužiaľ podarilo v priebehu ďalšej stavby stratiť), predný guľomet, ktorý v stavebnici nie je, ale v návode sa odporúča použiť na jeho výrobu tyčinku kruhového prierezu o priemere 0,6mm. To sa mi zdalo príliš veľa tak som použil evergreen 0,4mm. Ďalej som doplnil zameriavač, ktorý v stavebnici takisto nie je a odporúča sa na jeho výrobu tyčinka o priemere 1mm. Tak to som si už vôbec nevedel predstaviť. Ja som použil 0,5mm a aj to sa mi zdá byť veľa. Na zameriavač som nalepil ešte mušku z planžety fotoleptov. Horné krídlo má byť podľa návodu vyšperkované plechovými tiahlami ovládania smerových klapiek, dvoma háčikmi z hornej strany krídla a šiestimi drobnými plechovými uchyteniami slotov na nábežnej hrane krídla, z ktorých mi tri vystrelili z pinzety a viac som ich nenašiel. Tento pekný detail som musel, takisto ako stúpačku, oželieť. Na drobných plastových dieloch boli malé otrepy, ale všetko v rámci normy bez problémov odstrániteľné. Výnimkou bola iba vrtuľa, ▶

ktorú bolo nutné doslova vyrezať z hrudy plastu, ktorý ju mal predstavovať. Kolesá hlavného podvozku a ostruhové koliesko sú celkom pekne odliate z resinu.

Farbenie a povrchová úprava

Pre sfarbenie modelu som si vybral tréningový stroj RAF z roku 1940. Táto kamufláž sa mi zdá veľmi atraktívna hlavne kvôli žltému sfarbeniu spodných plôch. Aj keď povrch modelu nie je optimálny. ako som už spomenul skôr, rozhodol som sa farbiť bez surfaceru. Najskôr som nastriekal spodné plochy žltou Revell Aquacolor matt gelb s pridaním trochy červenej. Farby horných plôch som si namiešal od oka z farieb Tamiya acrylyc. Hnedá XF-59 (Desert yellow) + XF-52 (Flat earth) a zelená XF-58 (Olive green) + XF-59. Najskôr som nastriekal celý model namixovanou hnedou. Po vymaskovaní jednotlivých polí Tack-itom som tieto nastriekal zelenou a nakoniec som celý model ešte prefúkol silne nariedenou XF-59. Po preschnutí prišiel na rad lesklý lak. Používam Revell Aquacolor nariedený benzín-alkoholom v pomere asi 1/9. Dekály by som označil za slabinu stavebnice. Síce celkom pekne okopírovali povrch, avšak ich sútlač je slabá. Biele okraje okolo kokárd a trikolóry na vodorovnej chvostovej ploche dosť výrazne kazia dojem. Po ich nanesení som pristúpil k napusteniu liniek paneláže olejovou farbou kostná čerň a prelakovaním celého modelu matným lakom takisto Revell Aquacolor. Ešte som suchým pastelom naznačil spaliny od výfukov a povrchová úprava bola hotová. Aj keď som nepoužil surfacer, bol som s výsledkom farbenia celkom spokojný.

Pokračovanie stavby

A teraz nadišla tá obávaná časť stavby – kompletizácia modelu. Podvozkovú zostavu som pri prilepení k trupu poistil kolíčkami z tenkého drôtu a prilepil som k nej rezinové kolieska. Do horného krídla som vlepil do predvŕtaných dierok výplety z rybárskeho vlasca o hrúbke 0,08 mm. Keďže s vypletaním chmeľníc nemám žiadne skúsenosti, zvolil som metódu, ktorú používam pri naťahovaní antén na druhovojnových lietadlách. Vlepiť silon do pripravených dierok a vypnúť ho pomocou nahriatej spinky, alebo špendlíka. Po príprave výpletov som pristúpil k prilepeniu horného krídla. Usadzovací prípravok sa mi vyrábať nechcelo, tak som sa rozhodol usadiť krídlo od ruky. Do horného krídla som vlepil vzpery a nechal ich trochu zatuhnúť, ale len tak, aby sa s nimi dalo pohybovať. Potom som horné krídlo usadil do jamiek v spodnom krídle, pritlačil trupové vzpery k trupu a jemne som upravil geometriu. Celá operácia prebehla nečakane ľahko a ja som sa išiel psychicky pripraviť na vypletanie. Pokiaľ usadenie horného krídla bolo vcelku pohodovou záležitosťou, vypletanie bolo naopak hororom. Asi dvakrát sa mi podarilo pri vypínaní prepáliť vlasec a viete si predstaviť aká zábava bola jeho oprava. Aj keď s výpletmi niesom úplne spokojný, ▶

som rád že ich mám za sebou. Do budúcnosti som si zobral pár ponaučení a určité veci v prípade stavby ďalšej chmeľnice urobím trochu inak. Teraz už chýbalo len prilepiť vrtuľu, veterný štítok a zadný guľomet, pričom som nečakal žiadnu nepríjemnosť. Tá sa však ešte predsa len vyskytla. Vodiaci kruh zadného guľometu z planžety fotoleptov má malý priemer, takže je nepoužiteľný. Nahradil som ho kruhom vyrezaným z vodného brúsneho papiera zrnitosti 800 pomocou vyrezávacieho kružidla od firmy Model Craft. Následným prilepením vrtule, veterného štítku a zadného guľometu som stavbu ukončil.

Záver

Napriek mojej počiatočnej nedôvere sa zo stavby tohto modelu vykľula celkom príjemná záležitosť. Medzi hlavné plusy by som zaradil neopozeranú predlohu, celkom dobré pasovanie dielov a pekné kamufláže. Mínusy naopak vidím v povrchu plastových dielov a sútlači dekálov. Celkovo by som stavebnicu charakterizoval ako veľmi vydarenú, nie však vhodnú pre začínajúcich modelárov. Skúsený staviteľ „chmeľníc" by však určite z tejto stavebnice dokázal postaviť malý šperk. ■

David Michalko

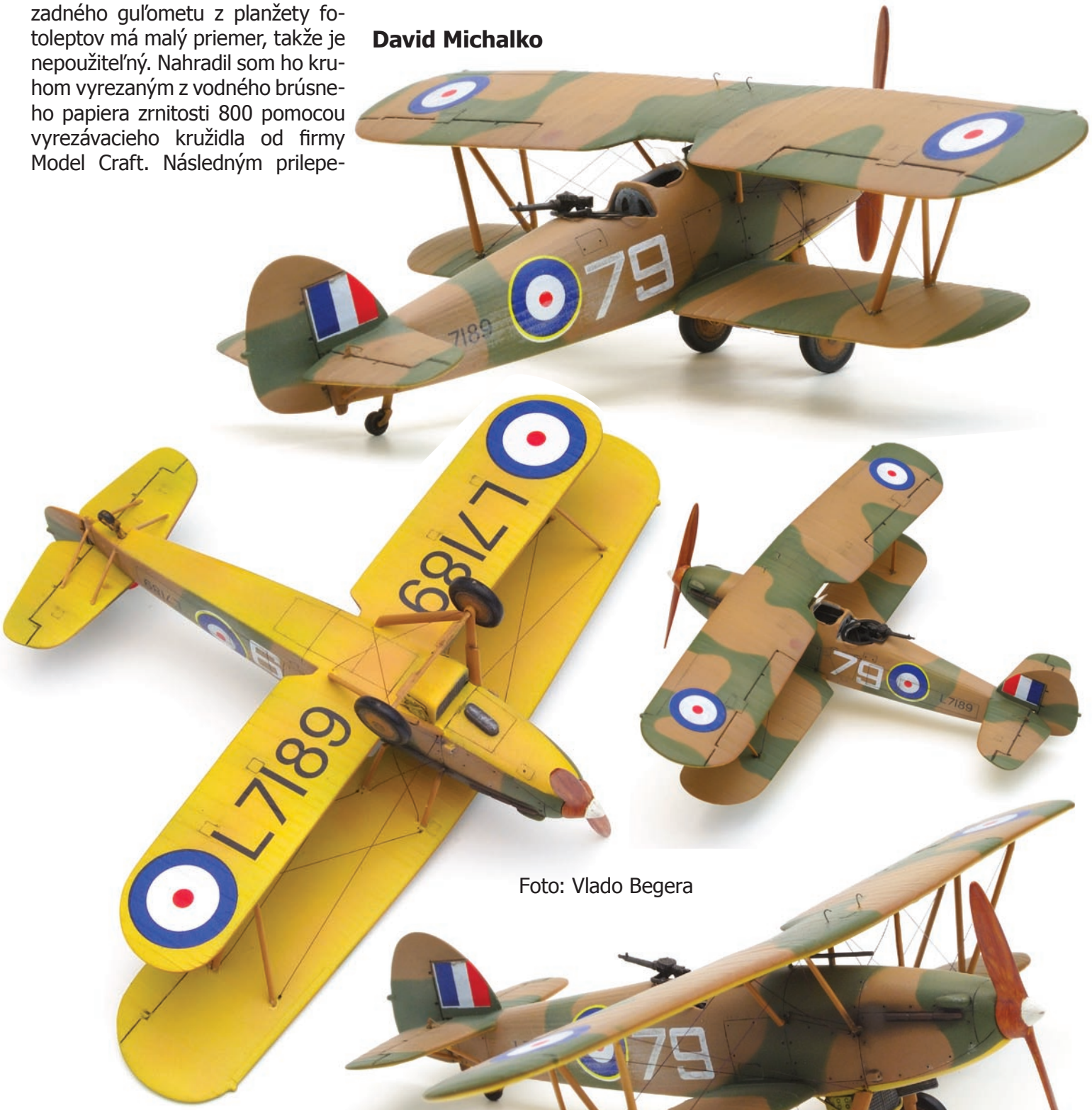

Foto: Vlado Begera

Model na recenziu venovala firma Legato Kits.

Vyznamenania a bojové odznaky...

...tretej ríše I

Vydavateľstvo: Kozák Press
Tlač: plnofarebná na kriedovom papieri
Počet strán: 156
Cena: 912,- Sk

V reprezentatívnej publikácii venujúcej sa vyznamenaniam a bojovým odznakom tretej ríše nájdeme farebné fotografie, (podľa poznámky v úvode sú to všetko fotografie originálov), rozdelené tematický do šiestich kapitol a to:
1. vojenské vyznamenania - napr. Železný kríž, Rytiersky kríž, Vojnový záslužný kríž
2. španielska vojna – napr. Španielsky kríž, Odznak za zranenie pre nemeckého dobrovoľníka v španielskom boji za slobodu 1936-1939
3. odznaky za zranenie
4. Wehrmacht – vojenské vyznamenania a bojové odznaky Wehrmachtu – napr. Protipartizánsky bojový odznak, Odznak výsadkara pozemného vojska, Narvický štít, Strelecké šnúry
5. Luftwaffe - vojenské vyznamenania a bojové odznaky Luftwaffe – napr. Pilotný odznak, Odznak leteckého pozorovateľa, Frontové letecké spony
6. Kriegsmarine - vojenské vyznamenania a bojové odznaky Kriegsmarine – napr. Vojnový ponorkový odznak, Vojnový odznak bojového loďstva, Vojnový odznak pre rušiteľov blokády

Celkovo je v knihe uvedených viac ako 70 rôznych vyznamenaní a bojových odznakov, väčšina z nich je fotografovaná vo všetkých triedach – v zlate, striebre a bronze, a tiež obsahuje fotografie rôznych variant jednotlivých vyznamenaní a odznakov od rôznych výrobcov, prípadne rôznych období vojny.
Všetky fotografie sú doplnené krátkymi popismi a súčasťou podkapitol venujúcich sa jednotlivým vyznamenaniam sú vyčerpávajúce texty popisujúce jednotlivé varianty, ako aj kritéria pre udelenie týchto vyznamenaní a odznakov. Publikáciu dopĺňa prehľad označení výrobcov a tiež ich značky používané na jednotlivých vyznamenaniach a bojových odznakov.
Pri porovnaní niektorých položiek z knihy s inými publikáciami, muzeálnymi exponátmi a tiež s vševedúcim internetom sa mi nepodarilo nájsť ani jednu mylnú informáciu. Kniha môže slúžiť jednak ako pomôcka zberateľom pri odhaľovaní falzifikátov a kópii, pre kluby vojenskej histórie, prípadne pre modelárov. Celkovo hodnotím publikáciu ako nadpriemernú, spracovanú na profesionálnej úrovni a môžem povedať, že nechá-va viaceré publikácie aj od renomovaných autorov a vydavateľstiev ďaleko za sebou. Už teraz sa teším na ďalší diel alebo diely. ■

Roman Čajka

Knihu na recenziu venovalo vydavateľstvo Kozák Press.

Rover 7 Ambulance

Rover 7 British ambulance
Mierka: 1/35
Výrobca: Tamiya
Forma: Verzia, plast
Počet dielov: 102

„Defík" naší armády

Poté co jsem alespoň z větší části dal dohromady stěžejní typy eroplánů používaných čs. letectvem po válce mě napadlo, že bych totéž mohl udělat v technice, alespoň v té kolové. A tak po UAZu 469, Gazu 96, konverzi Ford G.P.A. na Gaz 46, přišel na řadu největší oříšek. Jak postavit Defendera 110, který je dnes naší armádou hojně používán...

No „nejschůdnější" cesta byla konverze z Ambulance ROVER 7 od Tamiye. K výkresům a fotkám sem měl přístup ideální - švagr si 110ku koupil 1:1, tak začalo porovnávání. Rozvor seděl, rozchod má 7čka menší, základ šasi zhruba stejný, dveře stejné... No a dál, to už bylo značně horší. Model, ač od Tamiye, je už značně letitý exemplář, takže nečekejme dnešní úroveň superkitů této značky. Na rámu jsem (přiznám barvu) úpravy nedělal - i když bych měl. Na něj sem usadil „kokpit" řidiče (odpusťte letecký sleng) a vyrobil podlahu „zbytku" auta. Raději z 2mm destičky, sloužila mi totiž jako základ pro novovýrobu kastle. Dále dveře, a nyní už se začala od tohoto základu odvíjet stavba karoserie. Blatníky jsem sice nalepil původní, abych je vzápětí v přední části uřízl o cca 5mm, a „dorobil" defíkovský tvar. Následně přišla na řadu maska, respektive její základ, od kterého jsem mohl dále navazovat – nová, vyšší a zkosenější haubna a hlavně vystihnout ten správná defendrovský tvar zakulacených částí přídě. Toto vše obstarávaly destičky od Plus model různých tloušťek a zahuštěný NHP půlhodinový epoxid k dotvoření oblých částí. Čelní sklo je nižší, a nepřesahuje jako u předchůdce horní okraj dveří, je na nás zda vyrobíme nové, či jako já, pouze původní snížíme. „Bednu" jsem začal tím, že jsem vyřízl z jedničky destičky celý zadní bok, a dopasoval ho aby navazoval na dveře, a na nahrubo vytvořenou zadní stěnu. Až poté přišel na řadu boční „prolis" ve formě destičky o síle 2 mm. Zabrousit a dotmelit prolis tak, aby se shodoval s prolisem ve dveřích (no a pomalu pomalinku máme ¾ stavby za sebou). Dotvořit už finálně zadní stěnu s 3mi okny a la celoprosklená verze, a vzhůru na střechu. Opět, je to přeci jen ▶

nosný větší kus, raději silnější materiál na spodní desku. Dále první a poslední"žebro" a už celou střechu polepovat nula pětkou. Oblé hrany opět „vylít" epoxidem, a vybrousit. Nyní nastala část, na níž sem se vyloženě netěšil. Vystouplé lemy blatníků, jež má opravdu a bohužel každý Defendr. Ty vycházely na tloušťku 1,5 mm … jejich výroba a slícování byla asi ta největší pakárna z celé stavby. Nicméně už nám zbývají jen vyložené detaily - nové nárazníky, nová maska (ale stavebnicová světla použít můžeme), zrcátka, blinkry… Vše sjednotit autoplničem a po vybroušení namíchat tu „jedinou a správnou" zelenou… Popravdě skutečné vozy chodí k útvarům s matným nástřikem, a nelesknou se jako Uazy, tudíž mám dojem, že se odstín docela "šusuje", takže rozptyl v zelených máme docela slušný. Nyní ještě původní kola „vytáhnout" podložkami a máme hotovo! Dekál čs. znaku z leteckého obtiskového vrakoviště, a SPZ s číslem z Boletického (tzn. vůz používaný v blízkosti mého bydliště) byly už jen třešničkou na dortu. Již jen nástřik matným lakem s pár kapkami pololesklého, a absence patiny. Opravdu jsem na silnici nepotkal vojenského „zahnojeného" defíka. Jedině kdo staví vůz z období cvičení má dveře

fantazii otevřené.

Asi se vám to zdá jako šílená cvokárna - ale vážně to není tak hrozné. Je otázkou jestli by bylo jednodušší udělat „plachťáka" a nebo Ambulanci (pozor, s tou z Rovera nemá nic společného - je to kompletně český výrobek). Myslím že to vyjde nastejno… (že bych si ještě udělal unikát – anglicko českou sanitu?) ■

Martin Decarli

HTmodel Špeciál No.915
Messerschmitt Me 262 A, B & Avia S-92, CS-92
Autori: Jozef And'al, Piet Van Wyk a priatelia
Počet strán: 198
Rok: 2008

Keď dorazila do redakcie nášho Magazínu novinka z edície Htmodel Špeciál - monografia Schwalbiny, veľmi som sa potešil a hneď si ju vyžiadal na recenziu. V mojom sklade totiž čaká na postavenie niekoľko Trumpeterových a Hasegawových „mezkov" v obľúbenej mierke 1/32. Prvé reakcie po prelistovaní však neboli najlepšie. Prvý dojem dokáže byť klamlivý, nenechal som sa odradiť a pustil sa do nej detailne.

Už od prvej chvíle som rozmýšľal, ako by som tento typ publikácie vlastne nazval. Autori sa vôbec nezmieňujú, čo vlastne vytvorili. Asi najvýstižnejší názov by bol „Fotoalbum detailov, doplnený výkresmi, dobovými pérovkami a farebnými bokorysmi koristných strojov".
Poďme sa podrobnejšie pozrieť na obsah publikácie. Na začiatku (str.4 a 5) sa nachádza jediná dvojstrana s textom, ktorá nám dvojjazyčne (slovensky-anglicky) popisuje jednotlivé verzie Me 262. Na nasledujúcich stranách sa hneď nachádza podstata publikácie, podrobný grafický opis konštrukcie postupne od predku lietadla až k motorom (str.6 až 155). Toto je realizované buď formou reprodukcií dobových manuálov (aj s originálnymi textami v nemčine, bohužiaľ bez prekladu) alebo fotkami rôznych dochovaných strojov, umiestnených v múzeách po celom svete. Fotiek je naozaj veľké množstvo, no jediné popisy k nim sú mená ich autorov. Grafická kompozícia fotiek nie je najšťastnejšia. Nie je hneď jasné, čo autor vlastne fotil, či je to fotka spredu alebo zozadu, zľava či sprava. Najskôr som si myslel, že tomu nerozumiem len ja, tak som poprosil manželku, ako úplnú laičku, nech sa na to pozrie. Jej reakcia bola obdobná . Bez textového sprievodu je to proste až príliš neprehľadné (príklad scan str. 19, alebo str.75).
Až na stranách 156 až 163 sa nachádzajú celkové fotky muzeálnych strojov, ktorých detaily boli nafotené na predošlých stranách. Pozitívom je tiež aspoň stručný popis (dve-tri vety) konkrétnych strojov aj s ich históriou. Jedná sa o tieto exempláre: Me 262 A-1a/U3 z Planes of Fame Museum, Chino, California, USA; Me 262 A-1a/R1 z NASM, Washington DC, USA, Me-262 A-1a z RAf Museum, Cosford, Veľká Británia; Me262 B-1a/U1 z South African National Museum of Military History, Me 262 A-1a z Deutches Museum, Mníchov, Nemecko; Avia S-92.4 a Avia CS-92.5 (správne označenie dvojmiestnej verzie) Letecké muzeum HÚ AČR Praha, Kbely, ČR; Me 262 B-1a wings of Freedom Aviation Museum, Willow Grove, PA, USA; ako aj legendárne novo postavené Tango-Tango Me 262 A-1c (D-IMTT) firmou Classic Fighter Industries Inc., vybavené modernými prúdovými motormi General Electric J85 samozrejme v letuschopnom stave. Až po preštudovaní týchto strán som si uve- ▶

domil, akú obrovskú prácu musel urobiť autorský team, aby zmapoval a nafotil takéto množstvo muzeálnych strojov. Neviem prečo autori neumiestnili tieto strany hneď na začiatok publikácie, bolo by celý čas jasné s čím máme dočinenia a na čo sa pozeráme.
V závere publikácie sa nachádza na str. 165 veľmi dôležitá reprodukcia originálneho kamuflážneho predpisu z roku 1944, ktorá hovorí nielen o presnom umiestnení kamuflážnych polí, ale aj výsostných znakov. Na ďalších stranách 166 až 173 sa nachádzajú dobové fotky ukoristených Me-262 spojencami na sklonku vojny, ako aj dobové fotky z prevádzky československých Avií S-92 a CS-92 po vojne v rokoch 1946 až 1949. Na stranách 175 až 183 autor reprodukuje dobové výkresy Me 262, z ktorých najmä prvá časť nakreslená vo Švajčiarsku v lete 1945, zjavne zapadá do radu „informatívnych výkresov", keďže aj sám autor upozorňuje na ich nezrovnalosti s údajmi v originálnych nemeckých manuáloch. Na ďalších stranách 184 až 189 sa nachádzajú tak hľadané nitovacie výkresy Me 262 rôznych verzií. Zaujímavosťou na stranách 190 a 191 je röntgenový rez Me 262 dvoch verzií autora A.I. Bentleya z roku 2000.
Samostatnou kapitolou sú farebné bokorysy Me 262. V publikácii sa ich nachádza spolu 35. Sú umiestnené trochu chaoticky (str.2, str.164, str.193 až 197). Bohužiaľ z týchto 35 bokorysov sú len 3 v nemeckom markingu, zvyšok tvorí koristné označenie britských, amerických, francúzskych a sovietskych Me 262, ako aj povojnové československé S-92 a CS-92. Je to síce zaujímavé, avšak z pohľadu zákazníka, ktorý si kupuje monografiu o Me 262, by som očakával vyobrazenia najmä nemeckých strojov, alebo v opačnom prípade aspoň upozornenie v úvode, že táto publikácia je zameraná hlavne na koristné Me 262.
V publikácii mi takisto chýbajú základné veci ako úvod, obsah, tiráž, ktoré by pomohli sa v nej aspoň trochu zorientovať.

Publikáciu na recenziu venovala firma HT Model.

Celkové hodnotenie:
Po prvom vyslovene negatívnom dojme som predsa len objavil aj pozitíva tejto publikácie, avšak zostáva mi z nej veľmi rozpačitý dojem. Asi by som to nazval dvoma slovami: Premárnená šanca.

Klady:
Atraktívny výber typu stroja, luftwaffe je a bude v kurze. Obrovské množstvo unikátnych fotografií, vytlačených na kvalitnom papieri a predávaných za veľmi výhodnú cenu. Dvojjazyčný text (slovensko-anglický), dobové manuály nemecké bez prekladu.
Zaručený komerčný úspech (zdroj www.modelshop.sk).

Zápory:
Celková koncepcia publikácie. Položil som si otázku, komu je vlastne táto publikácia určená? Ak modelárom, tak je určite neprehľadná, zbytočne veľa skoro rovnakých fotiek, často veľmi zle graficky spracovaných a chýbajú mi popisky fotiek (ach kdeže sú úžasné Lockony od Verlindenu alebo monografie od Daca). Ak má slúžiť ako monografia o type lietadla, tak mi chýba podrobnejšia história a technický popis.
Celkovo veľmi priemerná grafická úprava, odporúčal by som autorom, aby sa obrátili na profesionálne grafické štúdio, aby sa vyvarovali základných školáckych chýb, ako napríklad natlačenie fotiek jednu na druhú s minimálnymi bielymi medzerami medzi nimi, alebo použitie v súčasnosti nafotených fotiek, ktoré sú rozmazané (napr. fotka motora na str. 151 v strede). A nakoniec by som odporučil rozumnejšie pretriedenie fotiek. Radšej ich menší počet, ale ponechať iba najvýstižnejšie. Viem, že niekedy je síce ťažké z tých tisícok záberov, ktoré nacvakáme na digitál, vybrať tú jednu alebo dve správne, keď dobrých je aj sto. Ale práve v tom je to umenie. ■

Vladimír Adame

Ste z Bratislavy a okolia?
Hľadáte ľudí s podobným koníčkom?
Príďte nás pozrieť!
www.kpmbratislava.sk

Izdelije 16Ch

Okrídlená raketa alebo poctivých 196 gramov rezinu

Russian missile 16Ch
Mierka: 1/32
Výrobca: AMC Models
Rok: 2007
Forma: Nová, rezin, kov
Počet dielov: 35

Stavebnica veľmi málo známej okrídlenej rakety Izdelije 16Ch (ani google tentokrát nepomohol) sa skladá z plných rezinových dielov, doplnených anténami odliatymi z bieleho kovu. Súčasťou stavebnice je aj manipulačný vozík, odliaty z rezinu a doplnený mosadznou guľatinou.

Stavba prebiehala bez zradností, samozrejme všetky spoje bolo potrebné vystužiť kovovými kolíkmi. Rezinové diely boli pomerne pekne odliate s minimom bubliniek. Ukážkovo tenko na okraji sú odliate najmä trysky motorov. Kolegovia na klube neverili, že sú polyuretánové, skôr tipovali na kovové trubky. Akurát presne na konci jedného ostala malá bublinka, s trochou trpezlivosti a za pomoci gélového sekunďáku sa dala zatmeliť tak, aby bola neviditeľná.

Menšie problémy boli s manipulačným vozíkom - rezinové držiaky boli evidentne poddimenzované. Jeden z nich bol dokonca odliaty z neuveriteľne gumového rezinu, ktorý sa ohýbal už aj bez záťaže. Zostal som stáť pred voľbou ich nahradenia kovovými z domácej výroby, alebo vystuženia kolies drôtom ▶

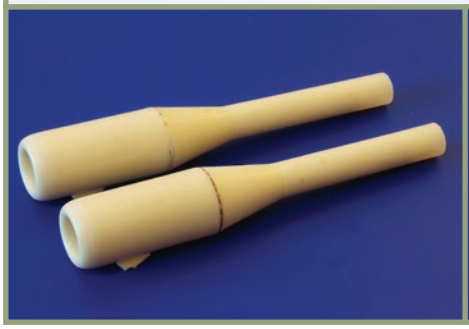

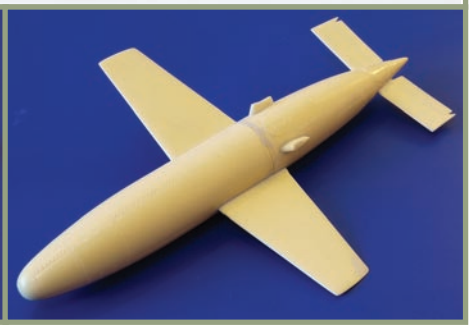

prevŕtaným až do konštrukcie vozíka. Zvíťazila moja lenivosť, teda možnosť č.2. A aj tak to zvrchu nebude vidieť. Vy to však vidíte na detailnom obrázku.

Nástrek Gunze Resin Primerom, potom som vybral najbližšiu zelenú zo sortimentu Gunze (keďže sovietsku zelenú nevyrábajú), teda C303. Motory som následne prestriekal ešte aj Surfacerom 1000, ktorý som po zaschnutí opatrne vyleštil. Nasledoval nástrek postupne troma odtieňmi Gunze Super Metallic a Alclad II. ▶

Na záver trocha olejov do špár na zvýraznenie jednotlivých panelov a samozrejme žiadne olietanie. V prípade jednorazovej rakety je to predsa len nezmysel.
Výsledok: Zriedkavý model v mojej obľúbenej tridsaťdvojke, ktorý na výstavách určite neprehliadnete. ■

Vladimír Adame

Vepřík

„Sedím na tom ako na prasati", tento výrok príslušníka špeciálnej jednotky 10 flotily MAS, talianskeho námorníctva, dal meno novému ručne riadenému torpédu s dvojčlennou posádkou. S.L.C (Siluro a Lenta Corsa) znamená ručne riadené pomalé torpédo

S.L.C. Maiale
Mierka: 1/35
Výrobca: Italeri
Forma: plast

Model Vepříka vydala firma Italeri v mierke 1:35. Keď som ho zbadal obchode, veľmi som sa potešil. Splnila sa mi moja dávna túžba. Vepřík mi totiž pripomína moju veľmi obľúbenú knihu Záludné miniponorky, ktorú som niekoľko krát rád prečítal. V malej krabičke sa nachádzajú dva rámčeky z plastiku obsahujúce Vepříka, dvoch potápačov a drevený stojan. Ďalej planžeta s kovovými dielmi, štvorček priesvitného plastiku, plagát a malá brožúrka s popisom histórie nasadenia a s fotkami z múzea v Miláne.

Vepřík

Model sa stavia veľmi rýchlo a pohodlne. Všetky diely do seba pekne zapadajú. Hneď na začiatku stavby je potrebné sa rozhodnúť, či chcete mať skoršiu verziu s jednou náložou, alebo neskoršiu verziu s dvoma náložami. Kovové diely Italeri sú veľmi hrubé. Treba si zvyknúť na trošku hrubšiu silu pri ich tvarovaní, potom však veľmi dobre držia tvar. Italeri veľmi pekne vyriešilo kovový prstenec okolo vrtule. Model obsahuje polotovar, okolo ktorého je treba kovový diel obtočiť a správne vytvarovať. Najprv som nastriekal vnútro prístrojovej dosky, nalepil dekály prístrojov a zalepil vrchným sklom. Sklo som prekryl kabuki páskou KPMBA. Správne sfarbenie Vepříka predstavuje vlastne jediný problém modelu. Na krabičke je čierny, na fotkách z múzea sivý a v návode tmavo zelený. Ja som sa rozhodol pre kombináciu tmavej zelenej a tire black. Model som striekal farbami Mr.Color. Po nastriekaní a nalepení dekálu – čísla 227 – som na model doplnil tiahla z oloveného drôtu priemeru 0,3mm, ktorý sa dal prestrčiť cez oká. Potom som model napúšťal olejovou farbou transparentná hnedá riedenou Migovým terpentínom. Nasledoval finálny nástrek polomatným lakom a prednej časti s náložou matným lakom. Obidva Mr.Color Super Clear. Dosiahol som tak efekt optického oddelenia náložе od trupu. Nakoniec som k trupu prilepil predný kryt, ktorý som celý čas maľoval samostatne, aby som mal dobrý prístup ku všetkým častiam modelu.

Drevený stojan

Drevený stojan sa lepí zo štyroch plastových dielov. Na pozdĺžnej hrane je potrebné diely veľmi dobre začistiť, lebo každá nerovnosť vystúpi na povrch. Po niekoľkodňovom zaschnutí som sa pustil prvý krát do dreveného povrchu. Mal som to uľahčené tým, že na jednotlivých dieloch je krásne naznačená štruktúra dreva. Nastriekal som ho zemitou hnedou. Potom som drevené diely napúšťal olejovou farbou transparentná hnedá riedenou s Migovým terpentínom. Domaľoval som kovové spoje oceľovou farbou. Celý stojan som zafixoval polomatným lakom Super Clear. Nakoniec som použil biely suchý štetec na zvýraznenie hrán stojanu a ostarnutie dreva. Nakoniec som celý stojan nastriekal finálnou vrstvou matného laku Super Clear.

Potápači

Moje ďalšie „po prvé". Prvý krát som totiž robil figurky. Najprv ▶

som ich začistil a obidvoch potápačov zlepil. Nasledoval základný nástrek čiernou farbou Mr.Color a niekoľko tónov farbou tire black. Dosiahol som tým základnú plasticitu povrchu. Potom som olejovými farbami domaľoval tvár, vlasy a ruky. Po zaschnutí som vystupujúce hrany kombinézy tieňoval farbou tire black s pridanou kvapkou bielej a veľmi jemne bielym suchým štetcom. Výsledok som zafixoval matným lakom Mr. Color.

Po dokončení som model Vepříka na stojane a dvoch potápačov umiestnil na podložku. ■

Miroslav Mariaš

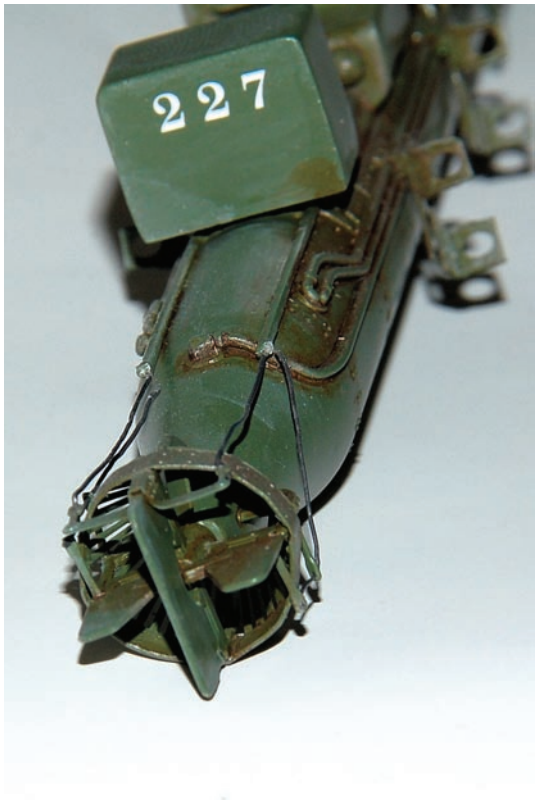

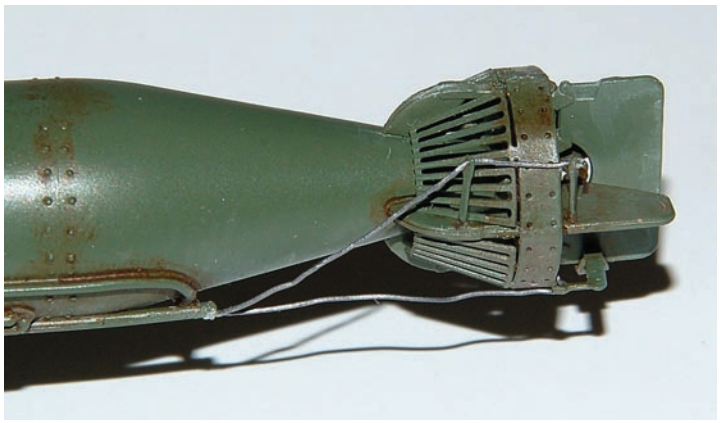

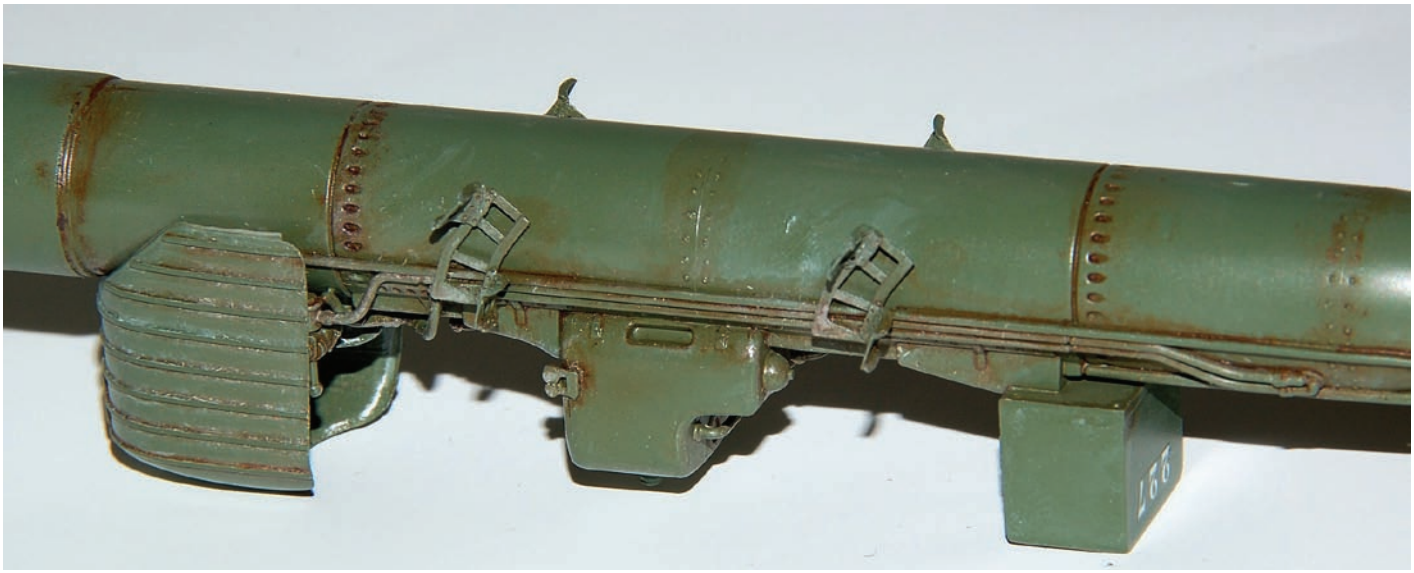

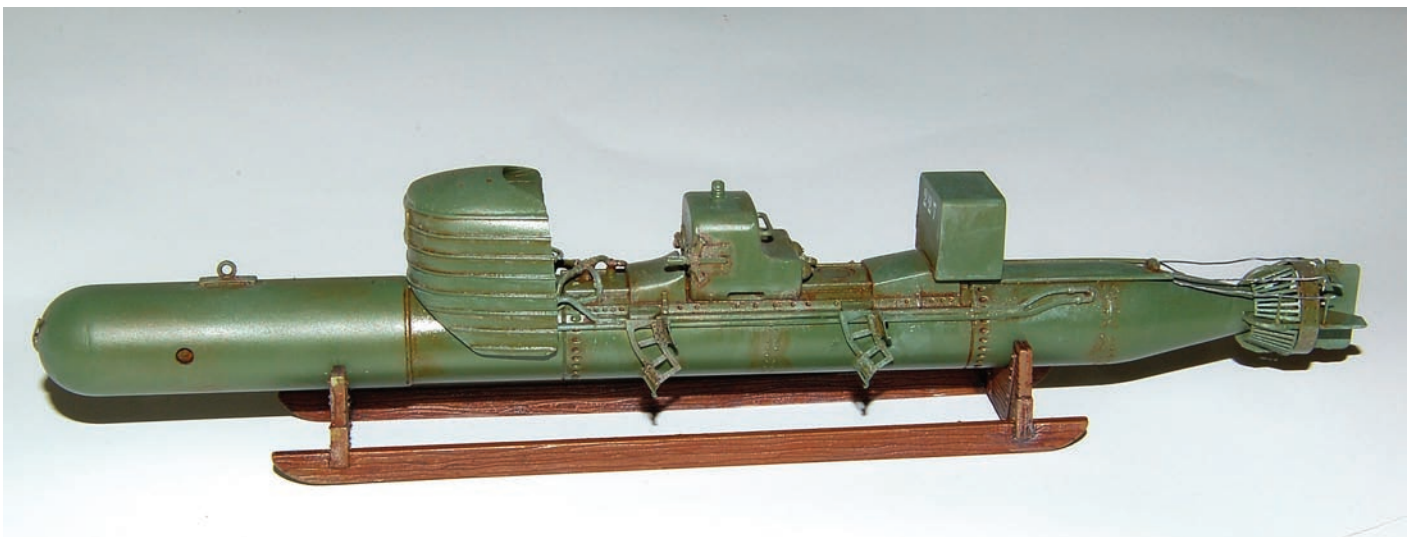

Na súťaži v Nymburku som zakúpil už rozostavaný model za zvýhodnenú cenu nemeckého prototypu z druhej svetovej vojny. Model mal onitovanú časť trupu. Nakoľko som nitovacie výkresy nemal k dispozícii, táto skutočnosť ma donútila existujúce rytie pretmeliť, aby sa nitovanie stratilo. Po tomto rozhodnutí som sa pustil do stavby..

Kokpit som použil priamo zo stavebnice. Na model sa nevyrábajú takmer žiadne doplnky. Jediné, čo som doplnil boli upínacie pásy z rybárskej fólie. Takto jednoducho upravený kokpit som nastriekal RLM-66 od japonskej firmy Gunze Sangyo. Detaily som natrel farbami Vallejo a patinu som naniesol olejovou farbou.

Veľkým prekvapením bolo pre mňa, že firma Aires uviedla na trh set podvozkových šachiet. Ten obsahuje aj časť motora Jumo 004, neváhal som a tento doplnok, ktorý obsahuje veľa detailov, som ihneď zakúpil. Do modelu šachty pasovali bez problémov, stačilo akurát odfrézovať náliatok. Ako obyčajne, set má jemné a ostré detaily, ktoré vyniknú hlavne po nastriekaní a vymaľovaní detailov.

Po vlepení kokpitu a šachiet som model zlepil Tamiya lepidlom a nechal som ho pár dní preschnúť. Musel som na ňom tmeliť prechod trup-krídlo a taktiež aj samotný trup, hlavne jeho spodnú časť. Je pomerne nepresný, nakoniec sa mi ale tieto nedostatky podarilo bez väčších problémov odstrániť. Zaniknuté negatívne rytie som preryl opätovne žiletkovou pílkou.

Na rad prišiel Gunze Sangyo Mr. Surfacer 1000, ktorý som na vybrúsený a preleštený povrch modelu nastriekal v jednej vrstve, sprejom. Po jeho zaschnutí prišlo na rad striekanie kamufláže. Opäť som použil farby Aeromaster, ktoré považujem za tie najlepšie, aké sa kedy dostali na trh. Majú presné odtiene, nesmrdia, riedia sa vodou a majú veľmi nádherný, jemný pigment. Po nastriekaní kamufláže som na model nastriekal lesklý lak od firmy Tamiya. Po jeho dokonalom preschnutí som za pomoci Mr. Mark Softer nalepil dekály, ktoré nádherne okopírovali povrch.

Patinu som vytvoril olejovou farbou. Použil som odtieň paynova šedá. V ostatnej dobe som si zvykol riediť olejové farby riedidlom Mig productions, ktoré je, myslím, najlepšie na riedenie olejových ▶

Ta-183
Mierka: 1/48
Výrobca: Tamiya
Forma: Prebal AM Tech, plast

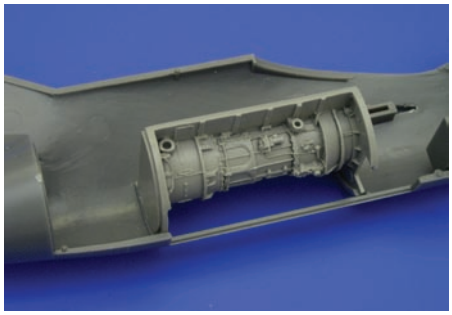

Podvozkové šachty od firmy Aires vlepené do trupu modelu.

Kolieska sú v stavebnici modelové, obsahujú ale stopy po vyhadzovačoch.

Tak veľké množstvo tmelu som musel použiť po zlepení modelu.

Model po aplikácii Mr. Surfacer 1000, pripravený na nastriekanie kamufláže.

farieb.
Na záver som model prelakoval matným lakom Marabu a nalepil som drobné detaily, ako podvozkové kryty, prekryt kabíny. Moja zbierka sa rozrástla o jeden „zvláštny" prototyp. ■

Tomáš Juriga

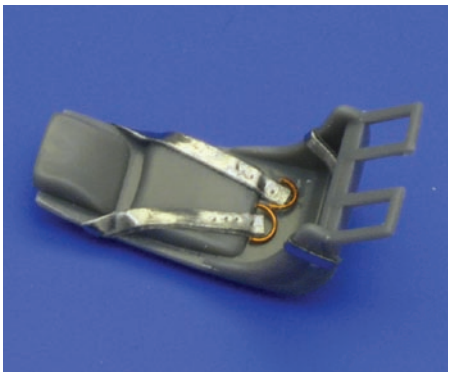

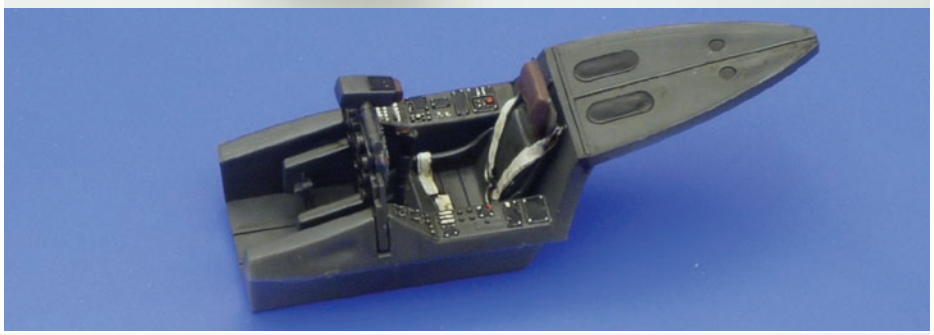

Wyrzutnia UE-sWG 40/32

Ďalší Francúz v službách Wehrmachtu

Wyrzutnia „Stuka zu Fuss" UE-sWG 40/32
Mierka: 1/35
Výrobca: Mirage Hobby
Forma: Plast
Doplnky: raketnice a rakety zo stavebnice Sd.kfz. 251 od firmy. Dragon

Keďže vozítko Renault UE je mojou srdcovkou a neustálym zdrojom podpichovania kolegov z KPM Bratislava - myslím že to robia len preto, lebo nevedia oceniť nádhernú predlohu modelu slúžiacu vo francúzskej armáde vo vysokých počtoch ako delostrelecký ťahač, alebo pre dopravu materiálu a streliva. Toto vozidlo, ktoré pri presune náročným terénom spotrebovalo takmer rovnaké množstvo benzínu ako prešlo kilometrov (rozumej spotreba sto na sto) však bolo naplno využité až novým vlastníkom a to jednotlivými ozbrojenými zložkami Nemecka v rokoch 1940 až 1945. Vozidlo bolo používané jednak na pôvodný účel, ale na robustný podvozok bolo montovaných niekoľko typov pancierových ozbrojených nadstavieb, dva typy vypúšťacích zariadení pre rakety, 37 mm protitankový kanón a niekoľko ďalších.

Po stavbe Renaultu UE s 37 mm kanónom (o ktorom ste si mohli prečítať v čísle 3 Magazínu KPM Bratislava) som sa rozhodol pre stavbu nosiča 320 mm rakiet s vypúšťacími zariadeniami umiestnenými na bokoch vozidla. Ako základ som použil model od firmy Mirage Hobby, avšak rakety a vypúšťacie zariadenia som nahradil rovnakým typom z modelu Sd.kfz. 251 od firmy Dragon, keďže sú výrazne lepšie ako pôvodné v stavebnici. Po menších úpravách sadli perfektne na rám vypúšťacích zariadení z pôvodnej stavebnice.

Model som po skompletovaní pre jednoduchšiu povrchovú úpravu nechal v dvoch podzostavách, a samostatne som farbil aj rakety a raketnice.

Základom bolo nastriekanie povrchu surfacerom a následne pieskovou Gunze. Po zaschnutí som voľnou rukou nastriekal pásy hnedej a zelenej Gunze. Nasledovali techniky ako wash, drybrush, chipping a pigmenty, ktoré sú všeobecne známe a netreba ich podrobne rozoberať. Blato na modeli a na podložke je zo šľahaného tmelu farbeného pigmentmi a po zaschnutí dofarbeného farbami Vallejo. Náznaky vegetácie sú z rôznych zbytkov statickej trávy a foliáži. Rám vypúšťacieho zariadenia ako aj rakety a raketnice som na podvozok dolepil až úplne nakoniec. ■

Roman Čajka

Cenzúra a modelárstvo - časť 2

Na modelárskej burze vo Viedni mi padla do oka ďalšia sada dnes už neexistujúcej firmy Cutting Edge CED32048 F-105 Fancy Girls Part 3. Neváhal som a za ľudových 5 Eur rýchle zmenili majiteľa.
Sada obsahuje dekály len na jednu mašinu F-105D-31-RE „Pussy Gallore I" a to v celostriebornom nástreku tak ako tieto mašiny prichádzali do Vietnamu po modernizácii v rámci programu Operation Look Alike v rokoch 1962-63.
Autorom tohto nádherného obrázku je kapitán Vic Vizcarra a pochádza niekedy z polovice roku 1965, krátko po jeho prílete do Takhli AFB. Kapitán si počas svojho preletu všimol, že „boomers" od tankovacích KC-135, zvyknutí dopĺňať palivo podstatne väčším a stabilnejším eroplánom (ako B-52), mali obrovské problémy udržať tankovacie spojenie s plne naloženými a relatívne nestabilnými stíhačkami. Tak sa rozhodol ponúknuť im lepší cieľ.
Mašina dostala neskôr názov Pussy Gallore a takto vymaľovaná lietala až kým nebola prestriekaná klasickou SEA kamuflážou, ktorá ju prekryla.
Desiateho apríla 1967 bola táto mašina vo Vietname zostrelená a jej pilot major John O`Grady je doteraz vedený ako MIA (Missing in Action).

Predná strana sáčku je klasická, s veľkým nápismi CENSORED cez kritické miesta dievčaťa.

Vo vnútri podľa očakávania sa nachádza návod aj so správne vyobrazenými krivkami dievčaťa umiestená na tom správnom mieste lietadla.

Tentokrát dekálový aršík blonďavého lona je schovaný medzi smerovkovými trikolórami

A na dekáloch zase nachádzam dievčinu bez lona.

V návode samozrejme nechýba obvyklé vysvetlenie:
Najskôr v origináli.
"In consideration of wives and children who might not fully appreciate the realities of modern warrior, we are bikini waxed the female figure. The pie part is separated on the decal sheet, so add it where necessary."
A v preklade: "S ohľadom na manželky a deti, ktoré nemusia plne uznávať realitu moderných bojovníkov, sme namaľovali bikiny na ženskú postavu. Časť ženské lono sa nachádza na dekálovom aršíku samostatne, aby ste ju mohli pridať, ak to považujete za potrebné."

Nech žije puritánska Amerika!
And Happy modelling ■

Vladimír Adame

"Francie 1940"

Kronika: Francie 1940
Fotografický archív
Petr „Dolin" Doležal

Vojáci neznámé jednotky Luftwaffe u opuštěného francouzského tanku FT-17. Na poklopu je vidět dvoubarevná kamufláž. Všimněte si odřenin na dvířkách!

Archaický Renault FT-17. Na podvozku je vidět číslo 67382. Vnitřní plocha dveří na věži je bílá, nástupní poklopy jsou kamuflované! Foto není datováno, místo neznámé.

Dvěma zásahy do čela zničený Renault UE. Zabitý člen posádky doposud sedí na svém místě!!

Char 1B „BEARN II" patřící původně do 37e BCC zničený 16. května 1940 posádkou ve městě Beaumont (B). Další tank 37e BCC tohoto typu je v pozadí.

Odhalenie novej série modelov

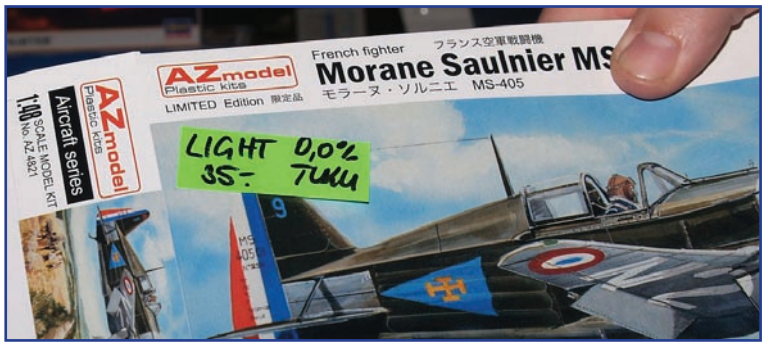

Cenová bomba! Nová séria modelov len za 35 Kč. Neveríte? Vyskúšali sme za Vás.

Ako sme sa dozvedeli z dobre informovaných zdrojov, známy modelársky predajca a výrobca pripravuje špeciálnu cenovo zvýhodnenú edíciu svojich výrobkov. Takže nielen nová séria AZ Model za 150.-Kč, ale teraz aj cenová bomba, AZ Model Light za neuveriteľných 35.-Kč. Podarilo sa nám na modelárskej súťaži v „Mošoni" kontaktovať pána Petra Muzikanta, ktorý má celý projekt na svedomí, aby nám túto úžasnú ponuku podrobnejšie popísal**.**

Tieto modely sú určené hlavne pre notorických nelepičov a zberateľov krabičiek. Týmto modelárom je v podstate jedno, čo im v ich archíve odpočíva, aj tak to nikdy nepostavia. Podstata AZ Model Legato Light spočíva v tom, že model obsahuje len to naozaj najnevyhnutnejšie tak, aby ho bolo možné uložiť do archívu. Teda krabičku. Všetky ostatné nepotrebné veci ako rámčeky, dekály a návod už nie sú súčasťou modelu.

Výhodou modelov kategórie Light, je ich neuveriteľná skladovateľnosť. Názorne nám to predvádzajú na novinke Morane Saulnier MS-406 v mierke 1/48.

Po správnom zbalení zaberajú v archíve nepostavených modelov skutočne minimálne miesto. A nám modelárom to umožní ďalšie nakupovanie noviniek bez ktorých neprežijeme. ■

Vladimír Adame

Modellbrno 2008

& KPM Bratislava

Prečo sme sa vlastne ponúkli, že pomôžeme chlapcom KPM Brno s organizáciou súťaže?
Predovšetkým chceme aby Modellbrno ako modelárska akcia nezanikla. Máme ju radi a myslíme, že je to najlepšia jednodňová akcia v širokom česko–slovenskom okolí.
A prečo je to tak ? Dlho som sa snažil naformulovať jednotlivé dôvody. Či sa mi to podarilo, posúďte sami.
1. Lokalita výstavy - Brno sa nachádza zemepisne akurát uprostred modelárskeho diania Česko-Slovenska, Brno má veľmi dobré cestné spojenie aj s okolitými krajinami, Rakúsko, Maďarsko, Polsko.
2. Akcia je jednodňová - my modelári sa radi dokážeme odtrhnúť od rodiny na jeden deň, poprípade zostať po akcii na áftrpárty.
3. Výstavný priestor v areáli Výstaviska BVV - relatívne veľký priestor, dobre rozčlenený (dole predajcovia, hore modely) s dobrým svetlom na fotenie (hoci oproti oknu), dobre riešené rozmiestnenie stolov s modelmi z hľadiska stráženia. Nevýhoda trochu drahý priestor a nehorázne drahé požiadavky na fungovanie vzduchotechniky. Takže tú musíme oželieť, pokiaľ nechcem, aby vstupné bolo raz tak drahé.
4. Dobrý termín konania výstavy - v polovici júna, je dostatočne dlho svetlo. Pokiaľ však nebude kolidovať s nejakým veľkým leteckým dňom (v Holandsku (napr. Leeuwarden 2006 a Leeuwarden 2008) alebo v Rakúsku). Dúfam, že budúci ročník nenaplánujete na 19-20. júna 2009, budú Open Dagen vo Volkel AFB.
5. SIGy - táto myšlienka - vidieť spolu modely rovnakého zamerania spolu - je úžasná. Samozrejme, chcelo by to ešte popisky s jednotlivými typmi, ale to sú už len maličkosti. Minuloročný vietnamský SIG a tohtoročný československý a kórejský SIG boli skutočnou lahôdkou. Klobúk dole jednotlivým organizátorom, ktorí to dokážu skoordinovať a hlavne presvedčiť nás modelárov, aby sme priniesli modely do ich SIGu vystaviť.
6. Atmosféra súťaže - jedným slovom – pohodová.
7. Áftrpárty. Ťažko je vysvetľovať niekomu kto ju nezažil.

Takže vďaka Alešovi, Vacátkovi a Dospecovi, nevzdávajte to a v roku 2009 môžete s nami opäť počítať. Všetci sa tešíme na Modellbrno 2009. ■

Členovia KPM Bratislava pri odovzdávaní už tradičnej ceny Dementof Cup za modely najrozkrytovanejšieho lietadla a techniky. Cena je hodnotná a dobre známa.

Na tejto báječnej súťaži sa dá dobre zabaviť...

... jej organizácia je však nesmierne náročná úloha, ako dokumentuje aj "unavený" organizátor. Jeho identita je zo zrejmých dôvodov utajená.

Vladimír Adame
foto: internet

P.S. Spolu s nami pomáhali strážiť modely aj chlapci z KPM Prostějov. Vďaka patrí aj im!

C-17 Globemaster III - detaily pre modelára

Fotené v piatok 15.8.2008 počas príletov na tohtoročný najväčší letecký deň v strednej Európe v maďarskom Kecskeméte.

Vladimír Adame

Pilsenkit 2008

Druhú polovicu tohtoročného modelárskeho roka už tradične otvára „Mezinárodní otevřené setkání Modelářu" plzeňský Pilsen Kit 2008.

Tohto roku sa uskutočnil dňa 30.08.2008 v tradičných priestoroch Areálu střelnice ASS Dukla v Plzni - Lobzech. Dobrá organizácia akcie (KPM Plzeň za pomoci KPM Kaznejov), symbolické vstupné (40.-Kč) a parkovné (30.-Kč) , štartovné zdarma. Množstvo sprievodných programov - ukážky Klubov vojenskej histórie, RC leteckých a automobilových modelárov, ukážky práce Mestskej polície Plzeň a práce Hasičského a záchranného zboru Plzeňského kraja, letové ukážky historického lietadla Avia BH 1, fungujúca Airsoft strelnica a množstvo iných atrakcií. Zhodnotil by som to ako vhodnú kombináciu pre rodinný celodenný výlet, otec modelár sa môže kochať modelmi a utrácať peniažky, pokiaľ manželka s detičkami stihne obehnúť sprievodné akcie.

Čo zaujalo mňa? Predovšetkým na súťažiach nie príliš častá kategória kolekcie modelov lietadiel a bojovej techniky. Tento rok obsadená predovšetkým neskutočnou zbierkou námorných lietadiel v mierke 1/72 Ládi Seidla (10 kusov), ktoré vidieť spolu na jednom mieste je životný zážitok, ako aj SIG What If - zbierka lietadiel nelietajúcich v československých farbách. Ako fanúšika mierky 1/32 ma prekvapilo množstvo eroplánov v tejto kategórii (14 modelov), či zážitok vidieť vedľa seba postavených troch F-4 Phantomov v tejto mierke. A taktiež stretnutie s anglickou Wafkou aj s plynovou maskou cez plece alebo amerického druhovojnového plukovníka (neviem síce, ktorý KVH reprezentovali, ale mňa určite zaujali). No a predovšetkým stretnutie a pokec s kamarátmi modelármi, predsa predovšetkým o tomto sú modelárske výstavy.

Záverečné zhodnotenie: Výborná jednodňová akcia s neskutočne bohatými doprovodnými akciami, vysoká návštevnosť (3500 divákov), slnečné počasie, množstvo pekných modelov ako aj veľmi výhodné zľavy u predajcov. Areál plzeňskej střelnice je asi najkrajšie a najvhodnejšie miesto konania modelárskej súťaže a výstavy, aké v našich česko-slovenských končinách poznám. Škoda len, že sa Plzeň nenachádza uprostred nášho bývalého Československa. Kto ešte v Plzni nebol, jednoznačne odporúčam túto akciu zaradiť do plánu modelárskych výjazdov na rok 2009. ■

Vladimír Adame
Foto: Petr „Chmell" Chmelík

V JEDNODUCHOSTI JE KRÁSA...

modelárske pomôcky a výrobky KPM Bratislava

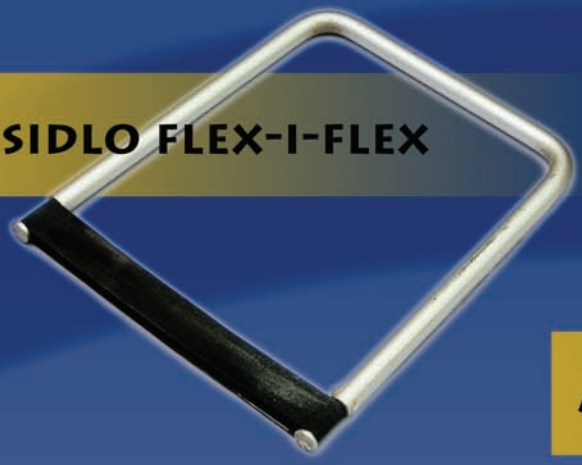

BRÚSIDLO FLEX-I-FLEX

MASKOVACIA "KABUKI" PÁSKA

LEŠTIDLÁ

OHÝBAČKY PLECHOV - U PROFILOV

VYSOKO LESKLÉ SAMOLEPIACE FÓLIE - ZLATÁ A CHRÓMOVÁ

LETISKOVÉ PLOCHY Z PLASTU

PODROBNÉ INFORMÁCIE O TÝCHTO PRODUKTOCH A ICH VYUŽITÍ NÁJDETE NA STRÁNKACH WWW.KPMBRATISLAVA.SK
ZAKÚPIŤ ICH MÔŽETE NA MODELÁRSKYCH SÚŤAŽIACH.
OBJEDNÁVKY A INFO: TOOLS@KPMBRATISLAVA.SK

Ohýbačky JMC-Hobby

Ohýbačka leptů
Výrobca: JMC-Hobby (CZ)

Trh s modelárskymi pomôckami vždy dokáže urobiť miesto pre nové šikovné nápady. Pri pohľade na segment ohýbačiek leptaných dielov, ktoré sa stali neoddeliteľnou súčasťou výbavy každého modelára využívajúceho tento typ doplnkov, je síce jasné, že mnoho nového sa priniesť nedá, avšak zaujať kvalitou spracovania v dobrom pomere k výslednej cene, je vždy možné. A to podľa mňa presne sedí na tri novinky od JMC - Hobby. Ohýbačky sú vyrobené z pevného duralu s vydarenou povrchovou úpravou „čierny elox". Nadvihovanie vrchnej časti zabezpečujú pružiny, po uvoľnení guľôčkového upínadla. Samotnú vrchnú časť možno aj otočiť o 180°. Je na nej aj množstvo dodatočných výrezov pre rozličné potreby tvarovania kovových dielov, čo môže byť veľa krát veľmi užitočné.

S ohýbačkou sa pracuje veľmi dobre, presné dielenské spracovanie zabezpečilo jemný a presný chod. Vďaka ponuke v troch rôznych „veľkostiach" si dokáže každý modelár vybrať tú, ktorá najviac vyhovuje jeho štýlu práce a typu, či veľkosti modelov, ktoré najbežnejšie stavia.
Určite odporúčame. ■

Vlado Begera

Hodnotenie:

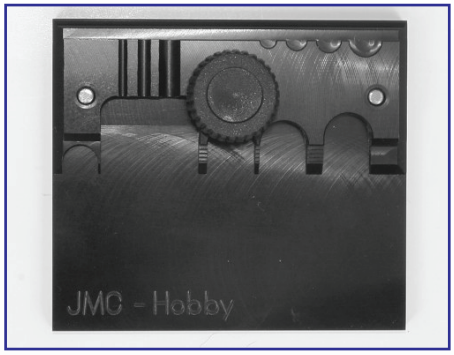

Vzorku na recenziu venovala firma JMC Hobby.
kontakt: jmc-hobby@seznam.cz

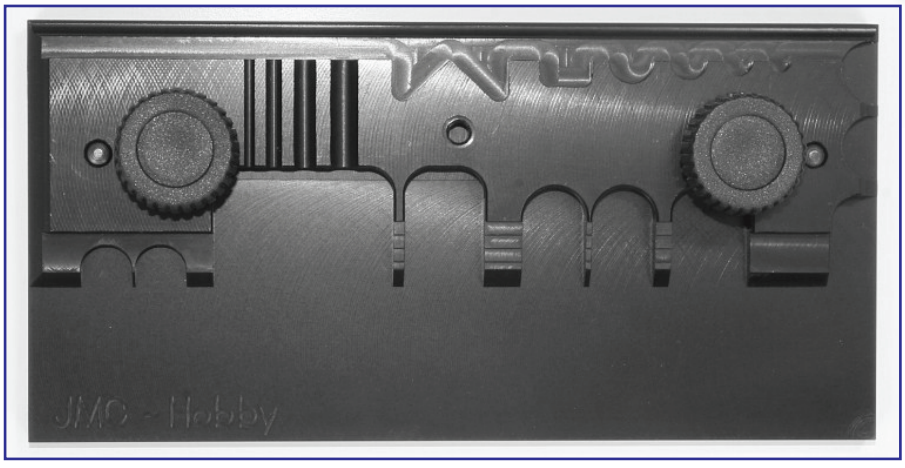

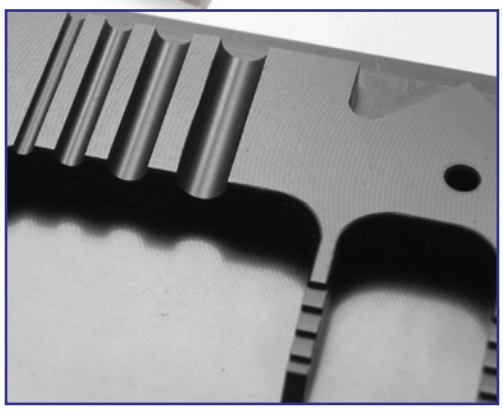

Miešanie farieb

Kedže som pohodlný (lenivý?), snažiím sa uľahčiť si každú modelársku činnosť. Čo také miešanie farieb? Otrava, k tomu sa môže stať, že pigment ostane nedostatočne rozmiešaný. Dostupné sú komerčné miešače farieb, ale majú dva nedostatky - cenu a nutnosť miešač stále čisťiť. Nezmysel. Takže som zapojil lenivosť ako ako hlavný motor zlepšovákov.

Potrebujeme akurát ručnú minivŕtačku a vatovú tyčinku.

Tyčinke odrežeme vatové konce. Nevyhadzujem ich, dajú sa použiť napríklad pri patinovaní olejovkami a pod. Nezabudneme zahnúť koniec tyčinky.

Tyčinku upneme do minivŕtačky a môžeme miešať čokoľvek potrebujeme.

Stačí použiť veci, ktoré máme bežne poruke. A výsledok funguje k mojej plnej spokojnosti.

Ronald Kvarta

Filmová legenda sa vracia

Väčšina z nás si veľmi dobre pamätá legendárne Filmové lepidlo LN301 z produkcie JZD Chovatel Ondřejov, ktoré bolo možné zakúpiť v potrebách Foto-Kino ešte dlho po revolúcii. Táto, bohužiaľ už prázdna, fľaštička má dátum výroby dokonca Jún 1997. S pôvodnou predrevolučnou etiketou s vtedy povinnou jednotnou cenou 6.-Kčs. Predávalo sa dovtedy kým ho plastikoví modelári kompletne nevykúpili.

O to väčšiu radosť som mal na Modelmánii 2008 v Prahe, keď som ho znova objavil v tej istej fľaštičke, ale už so súčasnou trhovou cenou 100.-Kč. S nálepkou bez identifikácie výrobcu či predajcu. Takže v obchodoch sa predávať určite nebude, na to nás Európska únia chráni svojimi nezmyselnými predpismi, skôr ho nájdete predávať priamo na modelárskych súťažiach.

A prečo je filmové lepidlo stále tak žiadané?

Ako supertekuté lepidlo na „zváranie" k sebe priložených plastikových dielov by som ho už neodporúčal - predsa len lepidlo Tamiya Super Thin je o generáciu modernejšie a spoj ním lepený aj podstatne pevnejší.

Spoj lepený filmovým lepidlom občas po dlhšom čase zvykol praskať. Avšak na čistenie prerývaných liniek je stále nenahraditeľné. Po pretretí takýchto liniek sa totiž vyparí skôr ako stihne naleptať povrch plastiku.

Vladimír Adame

modelshop

WWW.MODELSHOP.SK

V ponuke stavebnice značiek:

TRISTAR	Academy	Special Hobby
Trumpeter	Tamiya	Hobbycraft
EDUARD	Hasegawa	Airfix
AFV	Hobbyboss	Italeri
DRAGON	MPM	Revell
Heller	Fujimi	

Striekacie pištole FENGDA už od 599,-

Farby a chémia značiek:

GSI (Gunze)
Revell
kovové farby ALCLAD II

Doplnky značiek:

Griffon
Aires
EDUARD

Kompresor FENGDA s tlakovou nádobou len za 4690,- s DPH

- možnosť komisionálneho predaja Vašich modelov
- tovar posielame aj na dobierku.
- pri väčších odberoch ponúkame zľavy

Nájdete nás na adrese:
J.Kostku č.10, Malacky
(oproti Kinu Záhoran)

modely.obchod@gmail.com

Heller Revell TAMIYA Hasegawa Hobby kits ACADEMY HOBBY MODEL KITS eduard AIRFIX TRUMPETER FENGDA Griffon model accessories Tristar MR HOBBY AFV CLUB

Arado Ar234B-2N (Nachtigall)

Ar234B-2N
Mierka: 1/48
Výrobca: Revell
Forma: prebal, plast

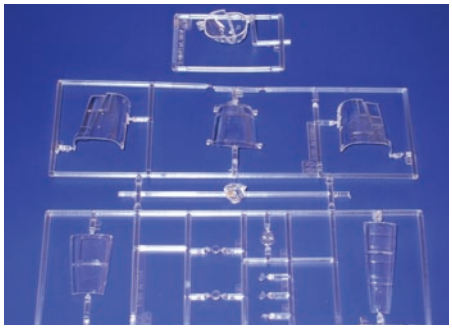

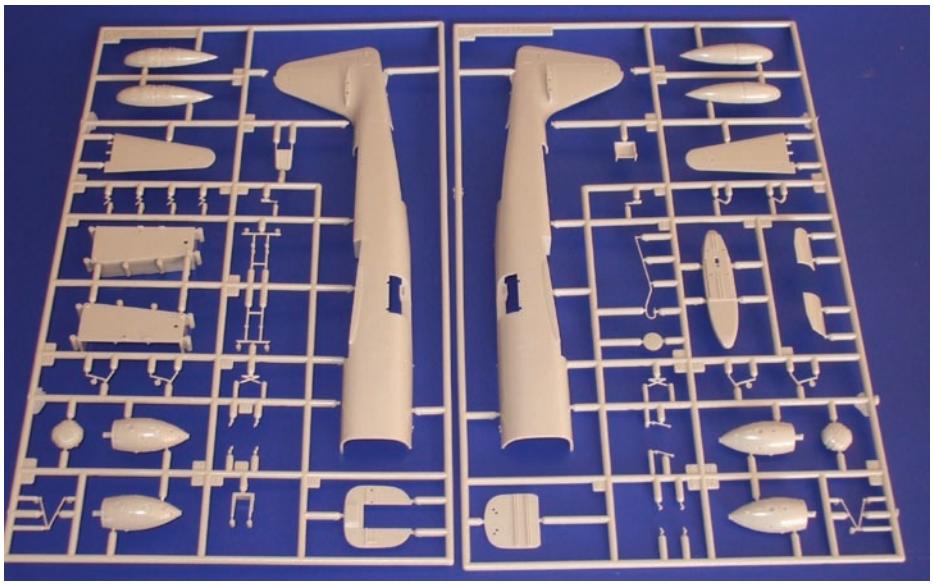

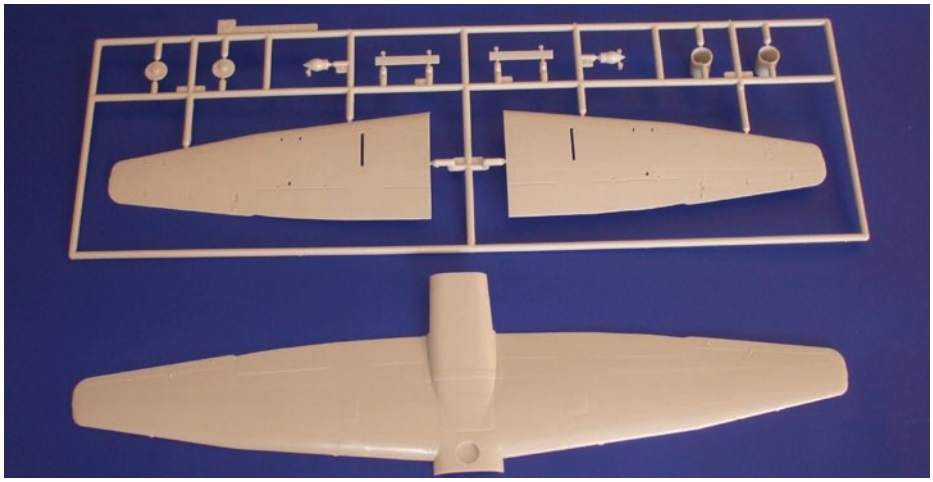

Novinka z konca minulého roka môže byť mnohým modelárom povedomá.
Revell totiž prebalil kvalitnú stavebnicu tohto veľmi zaujímavého stroja od japonskej firmy Hasegawa.
V typickej, modrej krabici nájdeme osem rámčekov z kvalitného šedého plastu a jeden z priehľadného, ďalej aršík dekálov na štyri stroje a prehľadný stavebný návod. Jeden z rámčekov obsahuje diely na stavbu nočnej stíhačky, ktorú táto stavebnica predstavuje.
Model je už na prvý pohľad veľmi kvalitný, všetky diely sú spracované čisto a presne.
Otrepy a nedostreknuté diely by sme hľadali márne.
Zostaviteľnosť a presnosť veľkých dielov je veľmi dobrá. Treba si dať len pozor pri lepení krídla a dolepovaní motorových gondol. Podľa podkladov sa zdá, že motory nebudú mať korektnú polohu voči krídlu. Bude ich treba upraviť, aby sedeli trochu vyššie, ako umožňuje model.
Priehľadné diely sú kryštálovo číre, no trochu ich kazí viditeľná deliaca rovina po forme na prednej časti prekrytu. Úprava však nie je náročná. Prekryt stačí len prebrúsiť pod vodou a následne vyleštiť brúsnymi pastami od KPM Bratislava, alebo leštiacou pastou od f. GSI.
Dekálový aršík nám ponúka na výber štyri stroje z konca vojny. Tri v šedo-šedej - škvrnitej kamufláži nočných stíhačov a jeden v typickej dennej schéme zloženej z dvoch odtieňov zelenej na vrchných plochách a šedomodrej na spodných. Historickú vierohodnosť ponúkaných kamufláží som neskúmal. ■

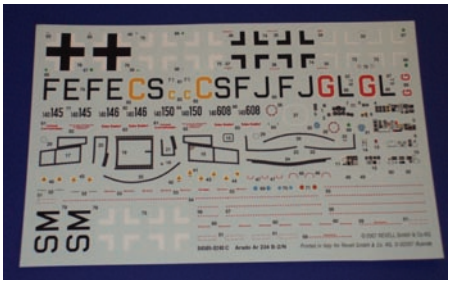

Martin Jursa

Model na recenziu venovala firma HT Model.

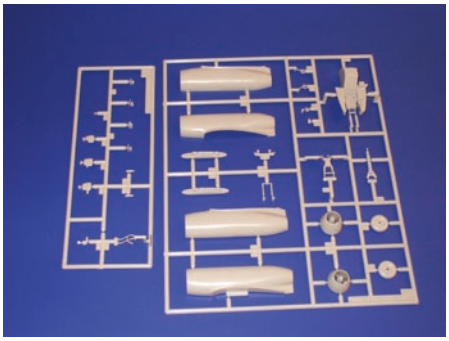

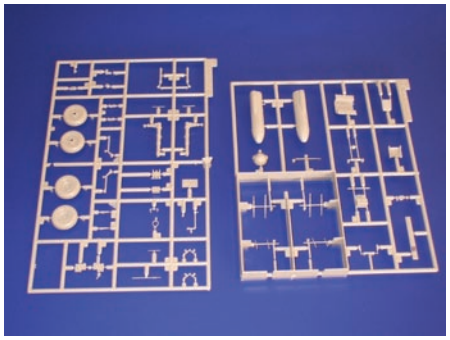

F-15E Strike Eagle + F-15C Eagle

F-15E + F-15C
Mierka: 1/72
Výrobca: Hobbyboss
Rok: 2008
Forma: plast

Teraz sa pozrieme na produkciu f. Hobby Boss z trochu iného súdka. Nejde totiž o modely z „bonbonierovej edície" ale o tzv. klasické kity. Ako novinku tu máme legendu medzi modernými bojovými lietadlami, F-15 v dvoch prevedeniach. Budem sa venovať len E-čkovému Strike Eaglu, lebo sa mi zdá, že o ten je v súčasnosti najviac záujem a navyše sa výlisky od seba takmer vôbec neodlišujú.

Čo nám teda výrobca ponúka?

Krabička s celkom podarenou kresbou celošedého Orla nám zhruba ukazuje, čo môžeme vo vnútri čakať. Zámerne píšem zhruba, pretože na kresbe je Orol ovešaný výzbrojou, no vo výliskoch nájdeme len prázdne podkrídlové závesníky. Z môjho pohľadu je to veľké sklamanie. Najmä ak po bližšej prehliadke zistíte, že aj keď v rámčekoch nájdete FAST PACKy, tak na nich budete márne hľadať aspoň jeden závesník. Keď to teda zhrniem, závesníky len pod krídlami, aj to len na podvesenie AIM-9 (nie sú v stavebnici), pod trup prídavnú nádrž (aspoň že tá tam jedna je), na FAST PACKy nič! Celkom chudobná výzbroj na lietadlo s tak rôznorodými možnosťami použitia a výzbroje. Lietali vôbec nejaké E-čka bez závesníkov?

Aby som sa zbytočne nerozpisoval (v prípade tohto modelu to vážne nemá zmysel), popíšem niektoré na prvý pohľad viditeľné chyby a nedostatky.

Cockpit - nepresný a zjednodušený. Sedačky a prístrojové dosky nepoužiteľné.

Vstupy vzduchu k motorom – prázdne diery v krabiciach.

Ústie kanóna – zaslepené

Predná podvozková noha – nepresná bez svetlometov

Hlavné podvozkové nohy – nepresné a pri použitom plaste asi ani nedokážu dlho držať váhu postaveného modelu.

Kryty podvozkov – bez detailov s obrovskými stopami po vyrážačoch.

Výstupné trysky – veľmi zjednodušené, z vnútornej strany bez naznačenia lamiel.

Kolesá – vymyslené

FAST PACKS – bez možnosti zavesenia výzbroje

Výzbroj – v stavebnici nie je.

Asi jediným svetlým bodom tejto stavebnice sú dekály. Umožňujú postaviť jeden stroj od USAF v klasickej tmavošedej kamufláži zo základne Suffolk. Druhou možnosťou je stroj F-15I izraelského letectva s hornými plochami vo farbách zelená/hnedá/piesková a spodnými plochami v šedej. Pekný a sútlačou presný aršík obsahuje aj popisky.

Celkovo som z tohoto pohľadu do krabice modelu sklamaný. Naviac aj prvé referencie zo stavby nie sú príliš optimistické. Diely nelícujú a na opravy treba veľa tmelu. Kto čakal, že tento model bude kvalitou niečo také, ako pred časom vydaná rodinka modelov A-7 Corsair, bude na tom tak ako ja. ■

Martin Jursa

SLT 50-3 "ELEFANT" & SaAnh. 52t

SLT 50-3 &SaAnh. 52t
Mierka: 1/72
Výrobca: Revell
Rok: 2007
Forma: Nová, plast
Počet dielov: 322

Krásny model je prvé, čo vás napadne, keď zbadáte obsah tejto veľkej krabice. Vypadne z nej na vás kopa veľkých rámčekov s množstvom dielov na túto mierku netradičným. Stavebnica obsahuje až 322 dielov, čo je na model, ktorý nemá pasy (článkované) úctyhodné. Diely sú drobné, pretože model je poctivo rozsekaný tzv. „naplocho". To prináša veľa lepenia, ale o tom predsa modelárčina je. Diely majú pekné, jemné detaily. Keďže je z mnohých dielikov, ide detailnosť ide ešte ďalej ako zvyčajne. Stavebný návod je pomerne rozkúskovaný - má 92 krokov! Model sa lepí dobre. Troška horšie je to už so spasovaním väčších podcelkov dokopy. Budem úprimný, je len možné, že treba byť pri stavbe troška precíznejší a nie je to chybou modelu, ale rúk. Dekálový aršík je pomerne neveľký, ponúka však možnosť postaviť 4 verzie tohto stroja. Celý model aj s návesom meria vyše 32 cm! V rámci ponuky modernej techniky v tejto mierke je to super prírastok. Už si len vybrať, čo bude náves prevážať... ■

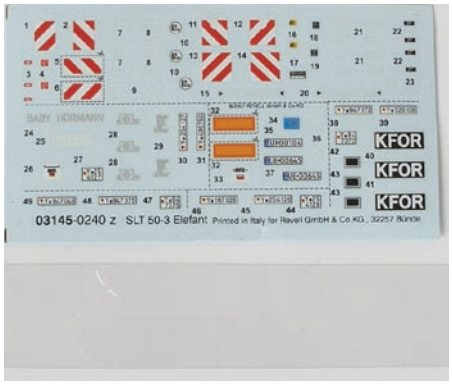

Ronald Kvarta
Anton Mizera
návod: www.revell.de

Model na recenziu venovala firma HT Model.

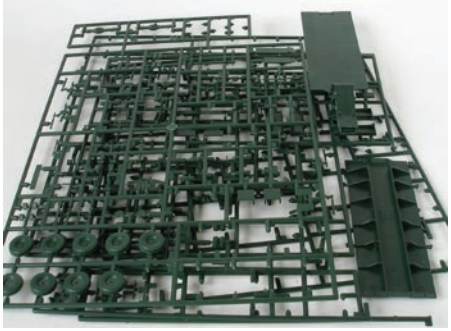

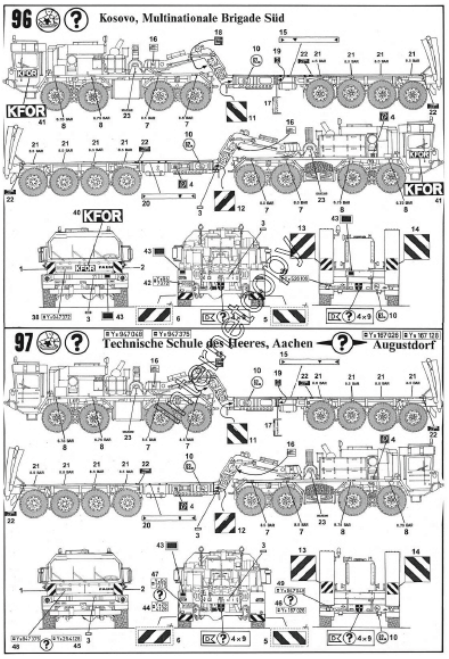

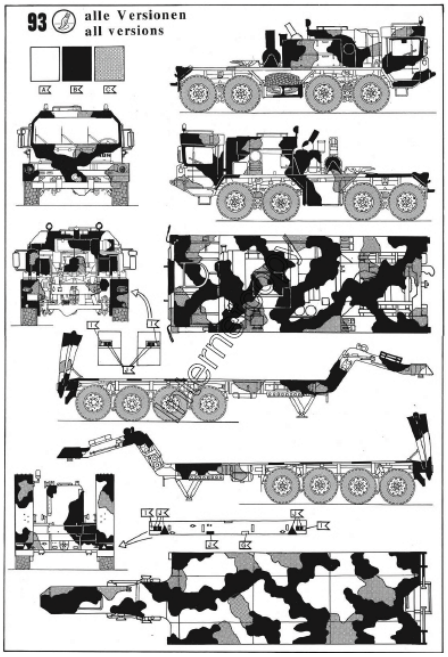

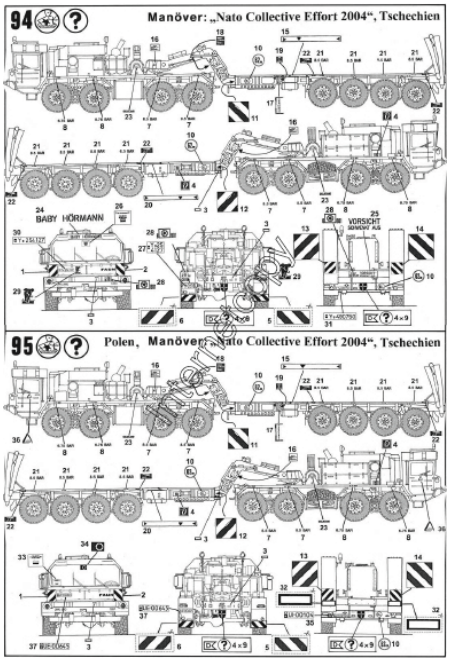

www.KPMBRATISLAVA.sk

U nás na webe - teraz aj video

Predvádzanie modelárskych techník - záznam z Plastikovej Zimy 2007

Jakub Vilingr: Práca so striekacou pištoľou.

Jakub Vilingr: Základy výroby vlastných dielov

KPM BRATISLAVA

Aj tento rok sú počas súťaže Plastiková Zima 2008 pripravené predvázačky techník v réžii špičkových modelárov. Buďte pri tom!

Súboj RQ-1A Predator verzus RQ-1 Predator

RQ-1A Predator
Mierka: 1/72
Výrobca: Platz
Rok: 2008
Forma: Nová, plast
Počet dielov: 24

alebo Platz (PLT) nová modelárska firma z japonskej Shizouky verzus talianska klasika Italeri (ITA)

RQ-1 Predator
Mierka: 1/72
Výrobca: Italeri
Rok: 2008
Forma: Nová, plast
Počet dielov: 24

1. Krabička.
Platz – menšia krabička, kvalitná fotka postaveného modelu na peknom pozadí . Krabica je vyrobená z veľmi kvalitného lesklého papiera, škoda nevyužitého miesta na opačnej strane krabice..
Italeri – zbytočne veľká krabica zboku otváraná s rozmazanou fotkou postaveného modelu na nevýraznom pozadí. Krabica je vyrobená z recyklovaného papiera v otrasnej kvalite. Na opačnej strane krabice sú aspoň na útechu farebné schémy kamufláže.
Pokiaľ má obal predávať, tak je to jednoznačné po prvom kole PLT-ITA 1:0.

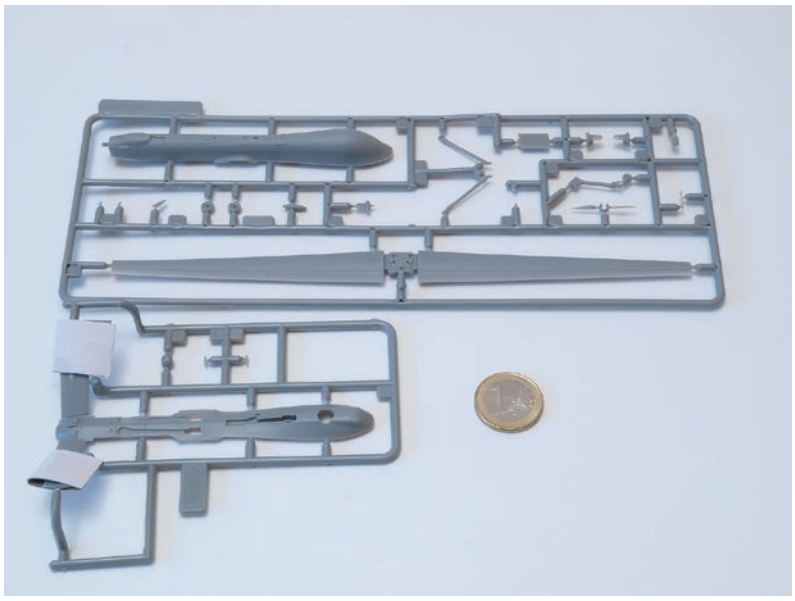

2. Výlisky.
Dva rámčeky s pekným negatívnym rytím ▶

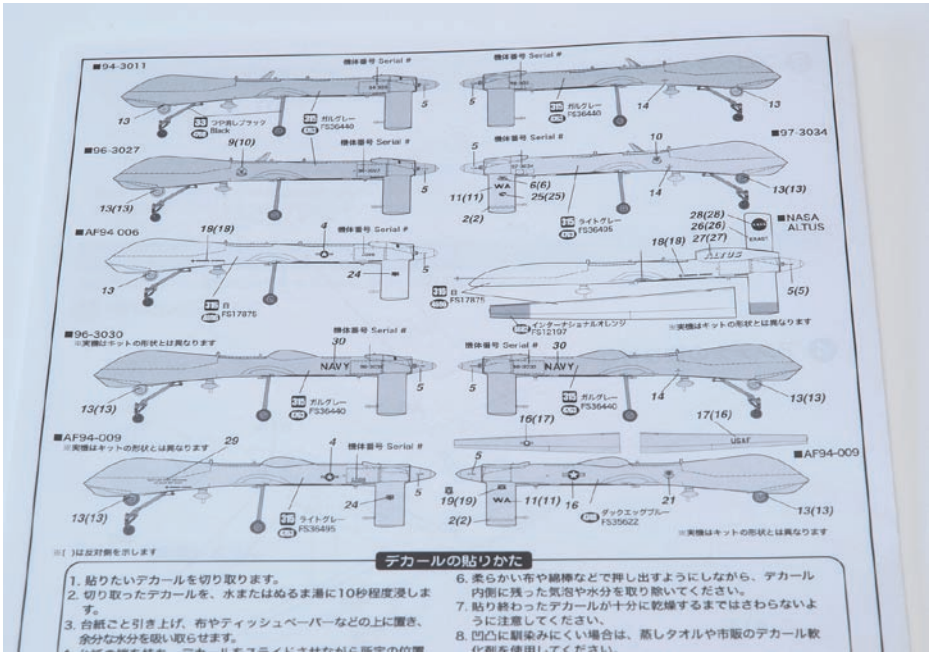

majú svoj pôvod vo firme Platz a Italeri ich len prebaľuje. O pôvode výliskov netreba pochybovať, Italeri prikladá lístok o ich pôvode. Takže toto kolo nerozhodne. Stav po druhom kole PLT-ITA 2:1.

3. Návod na použitie.
Je vôbec na tých pár dielov potrebný? Pokiaľ Vám neprekáža, že návod je len obrázkový (pokiaľ však neovládate japončinu aspoň čítanou formou) je u obidvoch dostatočný, takže toto kolo zase nerozhodne.
Stav po treťom kole PLT-ITA 3:2.
4. Dekálové verzie.
Italeri ponúka dve verzie. Prvá svetlo šedá USAF, druhá stredne šedá talianskych vzdušných síl Aeronautica Militare Italiana. Kvalita a rozmery dekálového aršíku tomu zodpovedajú.
Platz ponúka päť dekálových verzií. Štyri svetlo šedé USAF a jednu lesklo bielu v službe americkej NASA programu ALTUS. Rozmery dekálového aršíku neporovnateľné, kvalitu neviem porovnať.
Toto kolo jednoznačne patrí Platzu.
Stav po štvrtom kole PLT-ITA 4:2.

5. Cena modelu.
Platz – 450.-Kč (http://legatokits.cz/) čo pri prepočte na Sk je cca 580Sk.
Italeri – 349.-Sk (http://www.modelshop.sk/)
Pomer cien je neporovnateľný takže toto kolo vyhráva Italeri o poctivé dva body.
Stav po piatom kole PLT-ITA 4:4.

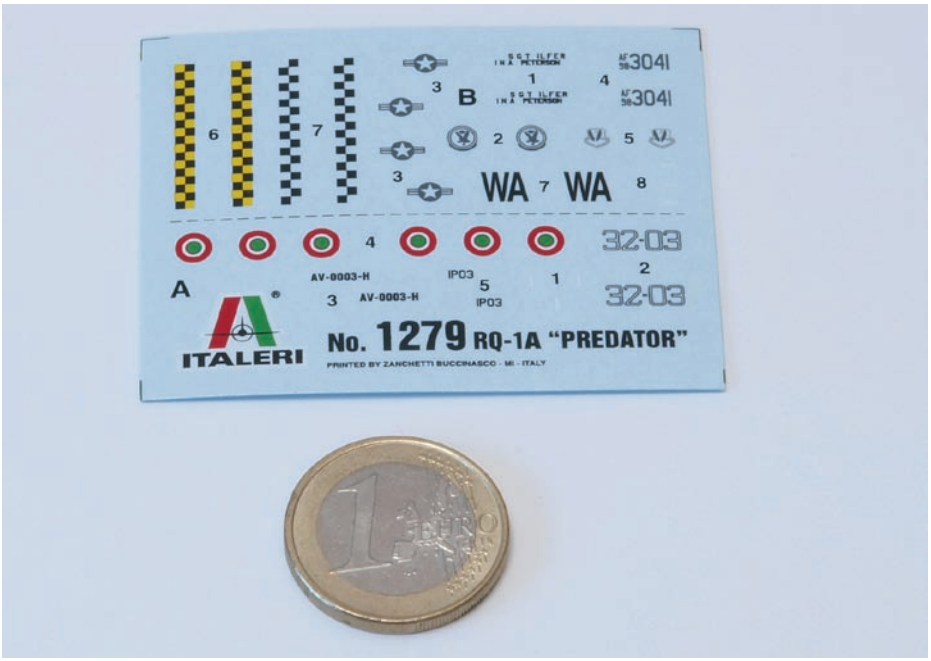

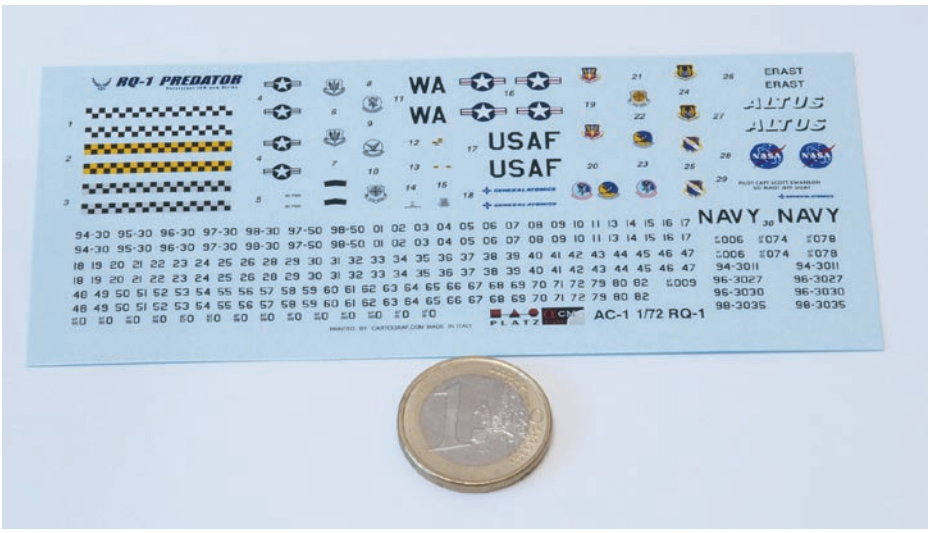

Takže výsledok - nerozhodne.
Kto chce ušetriť, tak jednoznačne Italeri, avšak bude obmedzený len dvoma dekálovými verziami (síce jedna talianska).
Kto si chce vybrať z viacerých verzií (jedna veľmi atraktívna NASA), mať krajšiu a pevnejšiu krabičku a je ochotný zaplatiť skoro o polovicu viac, tak potom Platz.

PS: Už sa teším na ozbrojenú verziu Predatora. ■

Vladimír Adame

Mil Mi-10 (V-12)
Mierka: 1/72
Výrobca: Amodel (UA)
Rok: 2008
Forma: nová, plast, vaku, laminát
Počet dielov: 518

V tomto roku nás agilná ukrajinská firma Amodel prekvapila modelom najväčšieho lietajúceho vrtuľníka Mil V-12.

Bol postavený len v dvoch prototypoch. Prvý vzlietol v roku 1967, v roku 1969 však bol ťažko poškodený po vysadení motora. Druhý prototyp bol ozdobou Parížskeho aerosalónu roku 1971, je držiteľom 8 svetových rekordov a v súčasnosti je vystavený v leteckom múzeu v Moninu. Do sériovej výroby sa síce pre technické problémy nedostal, ale mal už pre tento prípad pripravené označenie Mi-12. Čo je na ňom tak výnimočné? Predovšetkým jeho nezvyklá konfigurácia s dvoma nosnými rotormi umiestenými vedľa seba, pohon štvormi turbohriadeľovými motormi (bola použitá dvakrát zhodná technická konfigurácia - dva motory plus reduktor z vrtuľníkov Mi-6/Mi-10), a najmä jeho gigantické rozmery: rozpätie 67m, dĺžka 37m, výška 4,4m, maximálna vzletová hmotnosť 105 ton, maximálna nosnosť 40 ton. Pre zaujímavosť, priemer hlavných podvozkových kolies je 1,7m. Vidíme potvoru s trupom väčším ako americký C-130 Herkules a s rozpätím, po prepočítaní do mierky 1/72, impozantných 93cm.

Model je vyrobený klasickou technológiou firmy Amodel. Je to kombinácia laminátu, vákuovo formovaných a odstreknutých dielov technológiou shortrun. Tento kit obsahuje dva laminátové diely v neobvyklej bledošedej farbe - veľký trup, od výrobcu už zlepený z trojdielnej formy a krídlo, tiež už zlepené z dvoch častí. Laminátové diely sú spojené pomerne presne bez presadenia, na povrchu bez bubliniek a sú krásne ryté do hĺbky. Vákuovo formované diely sú

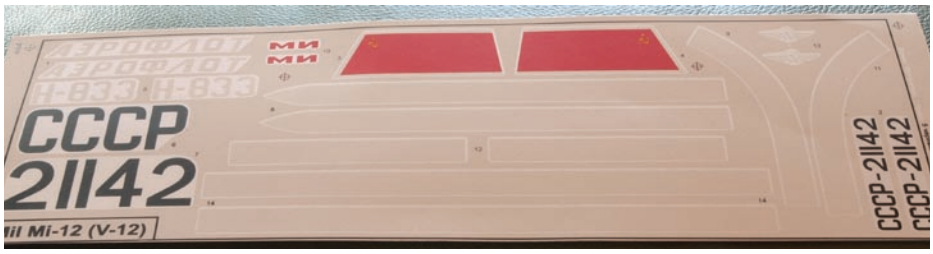

tiež dva a slúžia na vymodelovanie vnútrajšku trupu, ak sme sa rozhodli ponechať zadnú nákladovú rampu spustenú dole. Ostatné diely sú odstreknuté pomerne čisto, avšak z veľmi mäkkého plastu, ktorý vylučuje pri ich lepení použitie rozpúšťadlových lepidiel. Moje skúsenosti hovoria, že pokiaľ nechcete aby sa Vám po čase spoje začali prepadať, použite na lepenie výhradne sekundové lepidlo!

Model je spracovaný pomerne podrobne, o čom hovorí aj množstvo dielov - 518. Návod je dostatočne detailný, má 23 strán. Problematické pri stavbe vidím dva momenty. Predovšetkým napojenie prednej časti trupu s kabínou, ktorá je vyrobená z plastu, na laminátové pokračovanie trupu. Tento spoj bude vyžadovať asi dosť tmelenia a brúsenia a následného prerývania dvoch úplne odlišných materiálov, tvrdého laminátu a mäkkého plastu. Úplným krokom do neznáma pre mňa je zloženie priestorovej konštrukcie uchytenia podvozkov, krídla a jeho vystuženia s trupom, pomocou množstva plastových paličiek, z ktorých najdlhšia má 24cm. Po zbežnom pohľade do návodu mi stále nie je jasné, ako to vlastne bude na modeli vyzerať. Ale jednoduché to určite nebude. Na to sa teším obzvlášť.

Dekálový aršík nám ponúka len jednu kamufláž, či vlastne marking, prototypu CCCP-21142 v bielo-svetlomodro-modrej farbe sovietskej leteckej spoločnosti Aeroflot, aj označením H833 ako exponátu Parížskeho aerosalónu.

No a záverom? Teším sa na každého, kto nájde odvahu na stavbu tejto nezvyčajnej potvory, ktorá sa určite nestratí na žiadnej modelárskej výstave či súťaži. ■

Vladimír Adame

F-84E a F-84G ThundreJet

F-84E + F-84G
Mierka: 1/72
Výrobca: Hobbyboss
Rok: 2008
Forma: plast

Stavebnice sú balené v klasickom „bonbonierovom" balení modelov z edície Easy Assembly Authentic kit.
Štandardná krabička s fotkou modelu na obale ukrýva výlisky, návod a nezvykle veľký dekálový aršík.
Výlisky už na prvý pohľad vyzerajú akosi lepšie než to, na čo sme boli pri týchto modeloch zvyknutí. Po vybraní dielov (celkovo 48) z krabičky je jasné, že firma sa pri navrhovaní inšpirovala modelom firmy Tamiya.
Model obsahuje aj také drobnosti, na aké v tejto edičnej rade nie je vždy miesto. Napríklad samostatnú sedačku pilota so samostatnou opierkou hlavy (dve verzie), riadiacu páku a prístrojovú dosku - dokonca s naznačenými budíkmi . V priestore cockpitu sú naznačené bočné pulty a pedály riadenia. Prekryt cockpitu je však už vylisovaný v jednom kuse. Kto bude chcieť kabínu otvoriť, a to sa v tomto prípade oplatí, bude si ju musieť rozrezať.
Ďalšími peknými detailmi sú otvorený štít na spodku trupu spolu s jeho šachtou, alternatívne panely trupu pod kabínou, ktoré sa líšia podľa verzie, ktorú sa chystáte stavať, samostatne, a veľmi pekne, vylisované podvozkové nohy a ich kryty, dve verzie výstupnej trysky (rovnako podľa verzie), k danej technológii veľmi pekne naznačené šachty hlavného podvozku.
Model môžeme ovešať aj výzbrojou. Pod korene krídla dve prídavné nádrže a na podkrídlové tandemové závesníky až 8 kusov rakiet Hvar, ktoré majú časti so stabilizátormi vylisované samostatne.
Samozrejme má tento model aj svoje zápory dané technológiou výroby. Najviditeľnejšou chybou sú dve prepadliny na boku trupu pred kabínou. Nie je to však nič, s čím by si aj menej zručný modelár (zberateľ) neporadil.
Dekálový aršík (v tomto prípade sa takmer nezmestí do krabice) ponúka dve verzie markingu v každej krabici. Aršík obsahuje aj popisky.
U F-84E sú to dva stroje vo farbe prírodného kovu od 9th FBS, 49FBW (Korea 1951) a 86th FBW (Nemecko 1951).
Model F-84G ponúka rovnako celokovové stroje. Je to stroj od 58th FBG (1953 Korea) a veľmi atraktívny stroj od akrobatickej skupiny USAF Thunderbirds.
Svojim spracovaním na mňa modely F-84E/F-84G zapôsobili veľmi dobrým dojmom. Myslím, že najťažšou vecou na celej stavbe bude práve znázornenie kovového povrchu. ■

Martin Jursa

JL-8 /K-8 Karakorum
Mierka: 1/72
Výrobca: Trumpeter (PRC)
Rok: 2008
Forma: Nová, plast
Počet dielov: 53

Nech je čínska megafabrika na modely menom Trumpeter akákoľvek, jej schopnosť prekvapiť je niečo, čo jej nikto nevezme. Karakorum? No ukáž!

Ruku na srdce, kto všetko ste vedeli, že toto lietadlo vôbec existuje? Vďaka „edukačnej" činnosti Trumpeteru to už vieme všetci. Ako na tom teda je tento maximálne okrajový a neznámy typ v mierke 1/72? Verte, na domácom stroji si dali záležať. Nebudem ďaleko od pravdy tvrdením, že sa jedná o dosiaľ najlepší model Trumpeteru. Krásne a bez kazov vyrobené diely, bezproblematické pasovanie, zaujímavé kamufláže. Prosto radosť na pár večerov. Nedá sa ináč, než odporučiť. ■

Vlado Begera

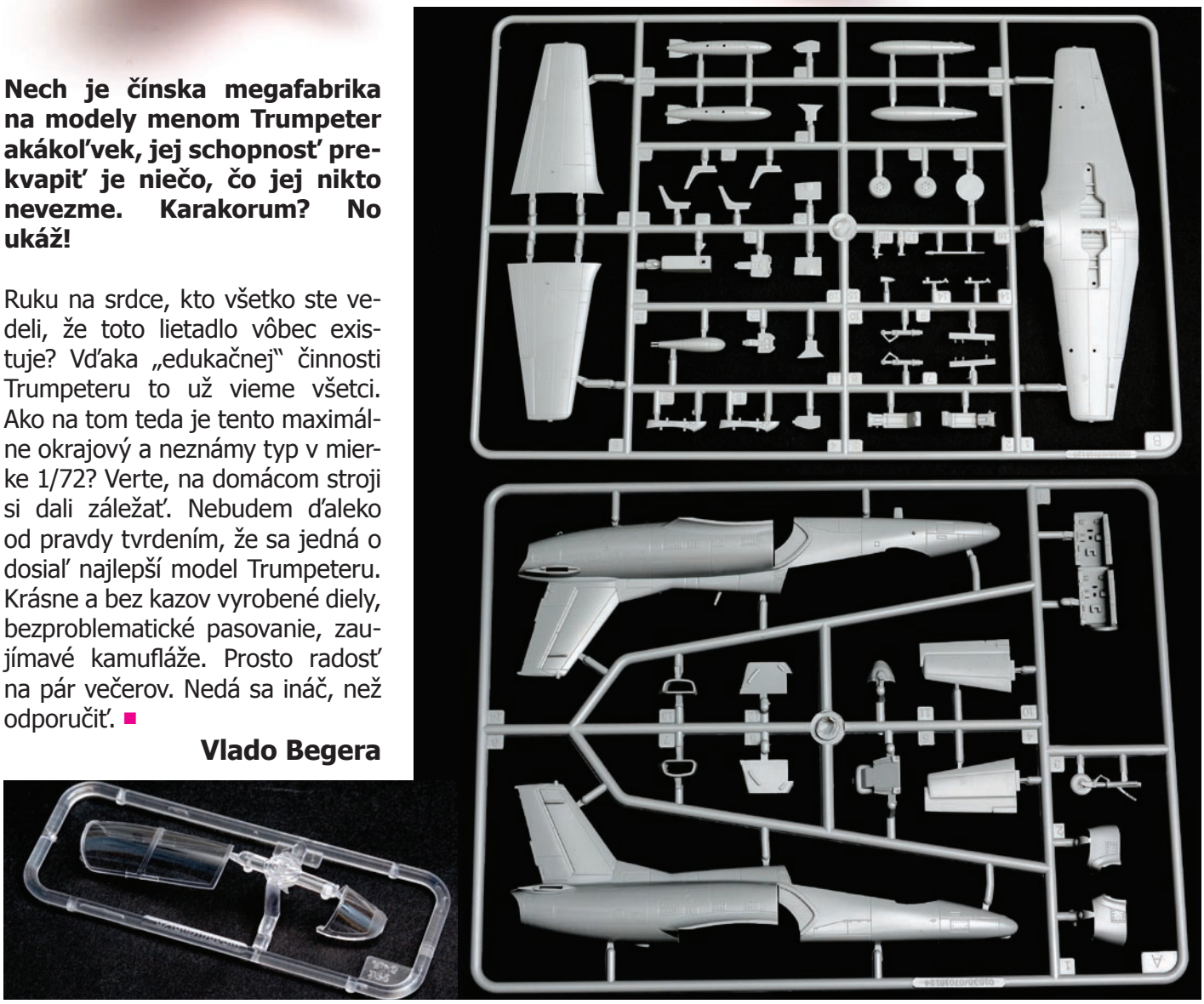

F-86F-30 a F-86F-40 Sabre

F-86F-30 + F-86F-40
Mierka: 1/72
Výrobca: Hobbyboss
Rok: 2008
Forma: plast

Krabička s fotkou priemerne postaveného modelu asi nezaujme na prvý pohľad, no na to sme už pri modeloch tejto firmy zvykli. Dielov máme v tomto prípade k dispozícii presne 31, z toho je jeden číry. Aj tento model má niečo naviac. V tomto prípade ide o otvorené brzdiace štíty aj so šachtami, ktoré sú celkom pekne spracované, naznačené sú aj rôzne hadice a rúrky vo vnútri. Interiér síce nemá prístrojovku, no nie je to len prázdna diera v hrude plastu. Vaňu cockpitu vlepujeme do trupu aj so sedačkou a kniplom. Súčasťou spodnej časti trupu je aj spodná časť sacieho kanála. Horná polovica je nalisovaná na spodku vane cockpitu. Prekryt cockpitu je znovu z jedného dielu, takže kto chce otvorený, bude rezať.

Dekálový aršík obsahuje po dva markingy spolu s popiskami.

F-86F-30 ponúka oba stroje z Kórejskej vojny. Prvý sedlal Mjr. James Jabara a druhý patril 2th SQ juhoafrického letectva. Obe lietadlá sú celokovové s výraznými žltými doplnkami typickými pre kórejské bojisko.

F-86F-40 ponúka markingy z úplne iného súdka.

Prvý je kamuflovaný stroj nemeckého letectva so štylizovaným tulipánom na čumáku a smerovke. Druhý nosil znaky japonského letectva s atraktívnymi farebnými doplnkami. ■

Martin Jursa

1949 Mercury Coupe

Mercury 1949
Mierka: 1/25
Výrobca: Revell-Monogram
Rok: 2007
Forma: nová, plast

Pozrime sa dovnútra krabice jasnej hviezdy minuloročného, amerického modelárskeho neba. Je ňou coupé Mercury z roku 1949. Ide o úplne nový model, ktorých nie je v USA veľa. Väčšinou ide totiž o reedície starších a starých modelov, prípadne o reedíciu s pár úpravami. Toto je ale svieži vietor a je to cítiť aj na odozve a na počte prezentovaných, postavených modelov. Niet sa čomu čudovať, predloha je to atraktívna. Navyše priamo z krabice je možné postaviť viacero variácii tohto modelu. Možnosti čiastočne prezrádza aj krátky pohľad do návodu a na rámčeky. Táto krabica je navyše zvláštna aj tým, že je to špeciálna edícia. Špeciálna preto, pretože má prednú stranu dvakrát - vpredu aj vzadu. Sú na nich vyobrazené dve základné postaviteľné verzie. Výlisky sú pekné, detaily detailné, plast klasický. Tipujem, že stavať sa bude rovnako,

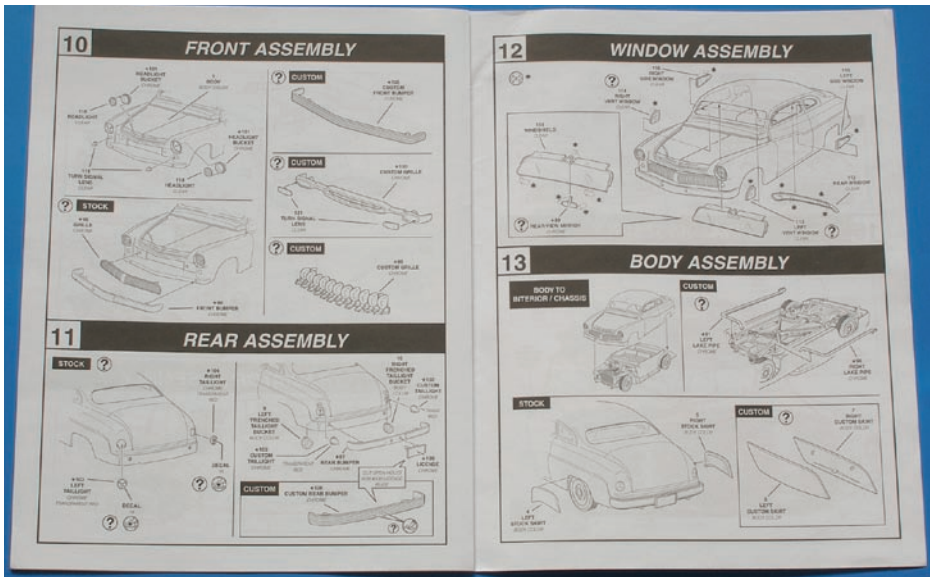

ako ostatné novšie americké Revell-y, to znamená, že zostaviteľnosť bude pohodová, akurát napasovanie karosérie na podvozok bude ultra tesné. Preto model odporúčam všetkým fandom tohto štýlu, alebo každému, kto chce zaujímavú, a kvalitnú zmenu. Síce to v praxi znamená, že si ho široko-ďaleko postavím akurát ja, ale možno to niekoho inšpiruje :) ... ■

Ronald Kvarta

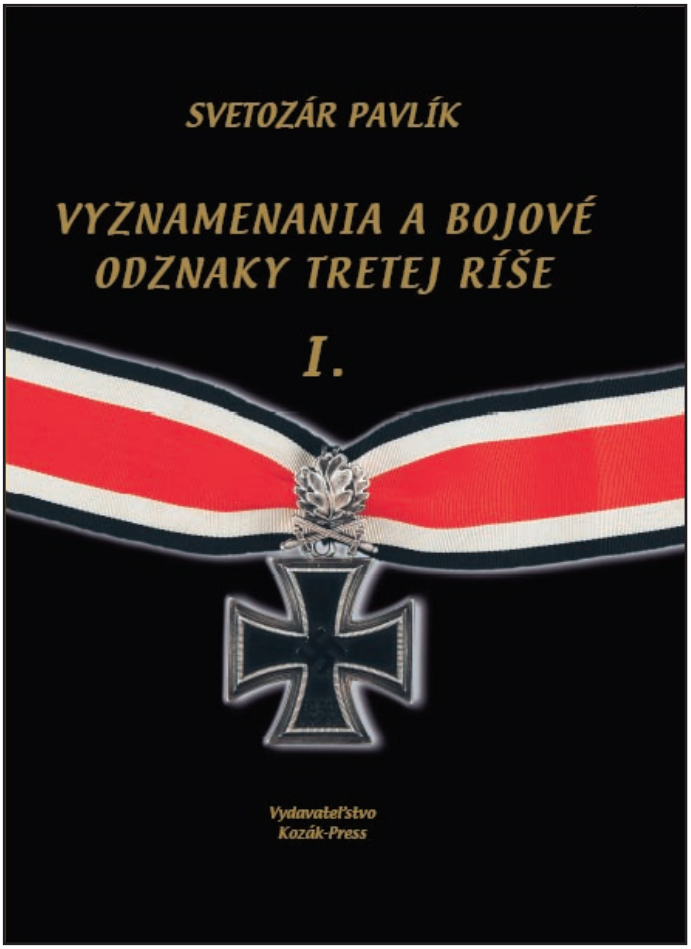

Publikácia Vyznamenania a bojové odznaky Tretej ríše je určená pre zberateľov, historikov a čitateľov, ktorým učarovala vojenská história. Je to sprievodca po svete nemeckej faleristiky prvej polovice 20. storočia. Kniha je v prvom rade praktickou pomôckou pre zberateľov. Umožní im pri zostavovaní svojej zbierky rozpoznať početné kópie nemeckých odznakov a vyznamenaní, ktoré sa často objavujú na aukciách, burzách a stretnutiach zberateľov a vyhnúť sa im.

Autor: Svetozár Pavlík
Foto: Jaroslav Kozák
Počet strán: 156
plnofarebná tlač

POZOR
Teraz aj limitovaná séria kníh viazaná v koži.
LEN 300 KUSOV!!!

Vydavateľstvo Kozák-Press
Viliama Žingora 19, 036 01 Martin
Tel.: 043/422 34 83, mobil: 0903 500 897
email: kozakpress@pobox.sk

Kawasaki T-4 J.A.S.D.F

Kawasaki T-4 J.A.S.D.F
Mierka: 1/48
Výrobca: Hasegawa
Forma: Plast
Počet dielov: 120

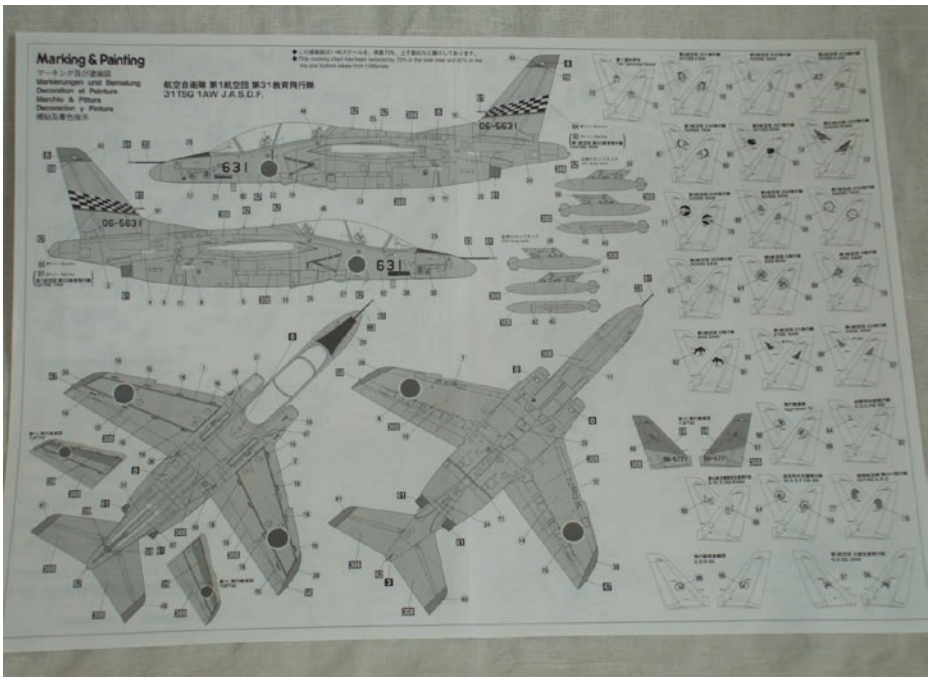

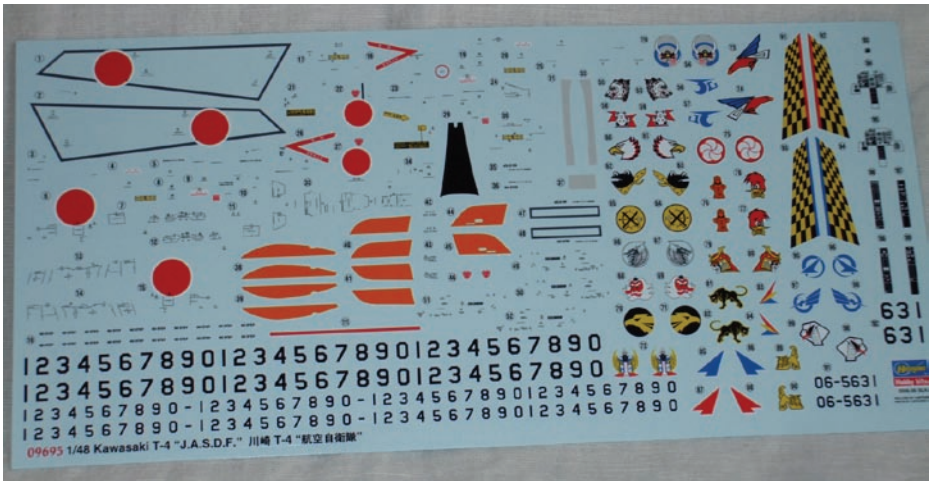

Náhodou sa mi dostala do rúk táto staršia limitovaná stavebnica od firmy Hasegawa. Model na mňa urobil taký veľký dojem, že sa musím s popisom obsahu krabice podeliť s Vami.

Kawasaki T-4 je dvojmotorový, dvojmiestny cvičný stroj, ktorý používa pre svoje potreby japonské letectvo. Prvý stroj slávnostne vyroloval 17.4.1985 a prvý let vykonal 29.7.1985. Prvé sériové stroje zakrátko na to začali v službe nahradzovať už staré americké T-33 a neskôr aj japonské T-1A/B. Základné TTD Kawasaki T-4:

Dĺžka: 13m
Rozpätie: 9,9m
Výška: 4,6m
Vzletová váha: 5530Kg
max. rýchlosť: 0,9Mach

Krabica klasických rozmerov s peknou kresbou nad mrakmi letiacej T-4ky ponúka štandard firmy Hasegawa. Pekné, čisto odstreknuté diely, ktorých je v jedenástich rámčekoch celkom 120, sú vylisované so starostlivosťou, ktorú venuje firma hlavne modelom lietadiel japonskej proveniencie.

Začneme klasicky interiérom. Obsahuje všetko potrebné na slušné vybavenie aj pri otvorenom prekryte. Sedačky skladáme z desiatich (predná) a deviatich (zadná) dielov. Kto chce, môže do sedačiek posadiť aj posádku. Predná aj zadná prístrojová doska sú vylisované aj s reliéfmi prístrojov. Rovnako sú vylisované aj bočné pulty cockpitu. Kto chce, môže prístrojovky maľovať , komu sa nechce, pre toho sú k dispozícii prístroje aj v dekálovom aršíku. Síce na to návod neupozorňuje, pre istotu by bolo vhodné pred zlepením polovíc trupu model dovážiť pridaním závažia do jeho prednej časti. Miesta je dosť, preto by to nemal byť problém.

Pokračujeme zostavením výstupných trysiek motorov, ktoré sa skladajú zo štyroch častí vrátane posledného stupňa turbíny. Vlepujú sa ešte pred zlepením trupu, tak pozor na to, aby sme na ne nezabudli. Vstupy vzduchov do motorov nezabúdajú ani na taký pekný a dôležitý detail, ako sú sacie kanály, ktoré vedú až k prvému stupňu kompresora motorov. ▶

Krídlo máme zlepiť zo štyroch častí. Vztlakové klapky a ich závesy sú samostatne. Na postavenom modely je to pekný detail, ktorý ho pekne oživí. Škoda, že nie sú samostatne aj brzdiace štíty na konci trupu. Bolo by to veľmi efektné, no pre šikovného modelára, ktorý chce svoj model urobiť atraktívnejším, to nie je nič neriešiteľné.
Rytie celého modelu je negatívne, je veľmi pekné a dostatočne hlboké. Povrchové detaily obsahujú aj také drobnosti, ako znázornenie niektorých nitov. Pekné sú aj mriežky odvetrávania elektroniky.
Pod krídlo môžeme zavesiť po jednej prídavnej nádrži na každú polovicu.
Diely podvozkov a samotné kolesá sú detailné, no obsahujú typickú chybu modelov od Hasegawy – vyrážače. Našťastie ich nie je veľa, takže oprava nebude až tak náročná. Podvozkové šachty bude treba doplniť podľa fotiek o rôznu kabeláž a hydrauliku, tu je to v stavebnici trochu chudobnejšie. Našťastie je na internete dostatok použiteľného fotografického materiálu.
Rámček s priehľadnými dielmi (ktorých je 11) obsahuje dvojdielny prekryt pilotného priestoru, pristávacie reflektory a polohové svetlá.
Konečne sa dostávame k tomu, čo z tejto limitovanej krabice robí niečo výnimočné. Ide o dekálový aršík, lepšie povedané arch, ktorý je takmer taký veľký, ako samotná krabica. Aršík bol vyrobený firmou Cartograf, čo samo o sebe zaručuje vysokú kvalitu a vernosť. Obsahuje okrem všetkých popisiek a výstražných nápisov, ktoré na lietadle môžeme nájsť aj 6x celú číselnú radu a to v dvoch použitých veľkostiach, čo nám umožní postaviť každý stroj, lietajúci vo zvolenom šedom kabáte. Aby nám to výrobca ešte viac uľahčil, respektíve sťažil, aršík obsahuje emblémy pre 24! markingov jednotiek, ktoré toto lietadlo používali. Vybrať konkrétny stroj, ktorý budeme stavať je viac než zložité. Preto si myslím, že v tomto prípade nám to výrobca viac sťažil, ako uľahčil.

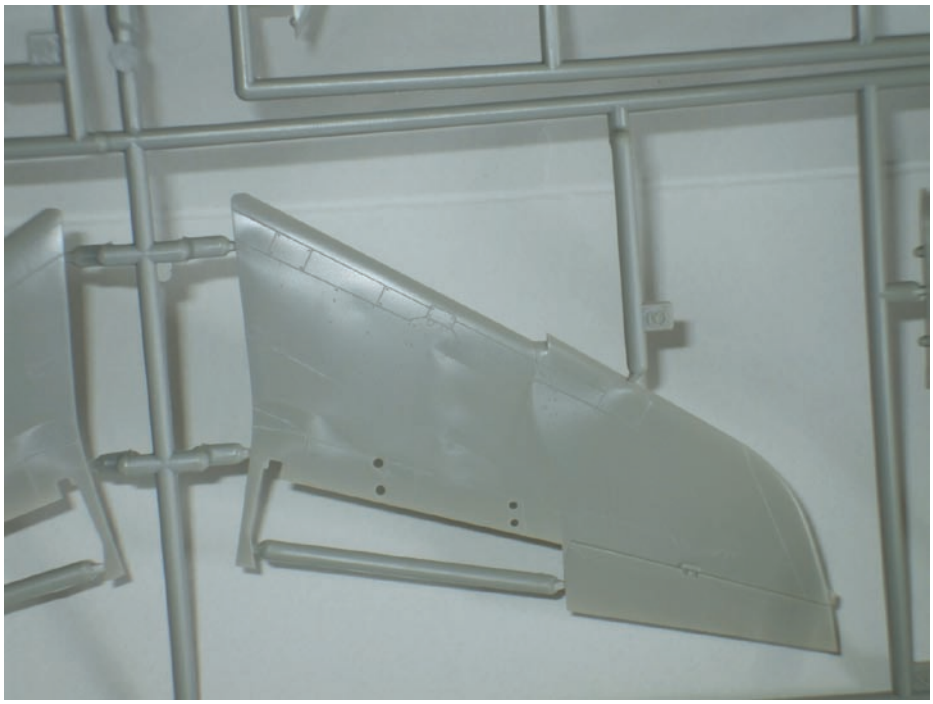

Kto by chcel model trošičku vyšperkovať, môže prikúpiť bežne dostupné doplnky od firmy Eduard. Pod katalógovým číslom FE151 sa ukrýva planžeta leptaných doplnkov, ktorá rieši detaily interiéru a pod číslom EX192 vykrývacie masky na kabínu.
Nakoniec len jedno konštatovanie. Jeden model určite nestačí! Ja sám už mám doma dva. ■

Martin Jursa

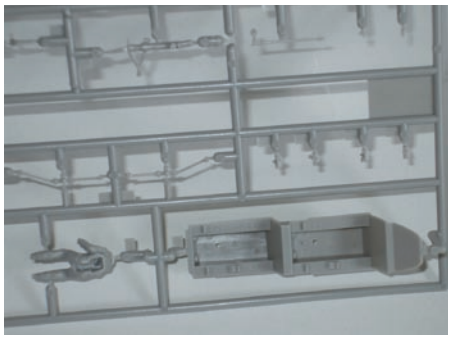

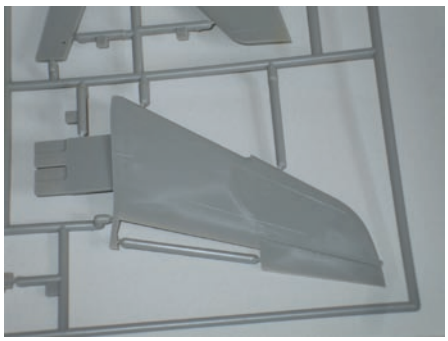

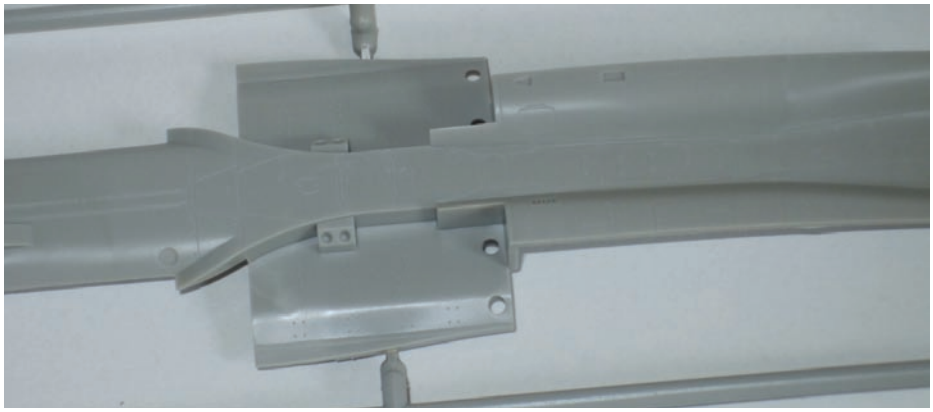

Piper PA-18 Super Cub

Piper PA-18 Super Cub
Mierka: 1/32
Výrobca: Revell
Rok: 2008
Forma: nová, plast
Počet dielov: 51

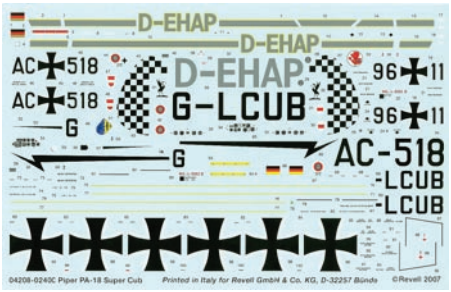

Firma Revell pokračuje v mierke 1:32 po svojich vetroňoch ASK-21 a LS-8 ďalšou špecialitou z aeroklubových letísk - lietadlom Piper PA-18 Super Cub. Jedná sa o veľmi rozšírený eroplán vo svojej kategórii, v rokoch 1949 až 1990 bolo vyrobených vyše 40 000 Piperov Cub a Super Cub rôznych verzií.

Výlisky sú odstreknuté veľmi pekne, s jemným negatívnym rytím. Naznačenie previsu plátna na krídle je primerane realistické. Zaujali ma samostatne vylisované vnútorné boky pilotného priestoru, ako aj množstvo dielov z ktorých sa jeho vybavenie skladá. Samostatnou kapitolou je piestový plochý štvorvalcový motor, ktorý sa skladá zo 14 dielov, veľmi detailne znázornených. Bočné motorové kryty je možné ponechať v otvorenej polohe tak, aby na motor bolo pekne vidieť. Priesvitné diely sú vylisované v obvyklej, veľmi vysokej kvalite.

Dekálový aršík nám umožní postaviť štyri verzie. Prvá celočervená, so šedými nábežnými hranami, s civilnou nemeckou imatrikuláciu z roku 2007. Druhý rovnako civilný s britskou imatrikuláciu v žltej farbe a krásnou žltočiernou šachovnicou na smerovom kormidle z roku 2007. Nakoniec dve vojenské verzie L-18C nemeckej Luftwaffe z roku 1958 v žltej farbe s oranžovými doplnkami. Všetky farby sú samozrejme lesklé. Veľmi lesklé....

Vzhľadom na ponúkané kamufláže veľmi oceňujem výber farby materiálu výliskov - je použitá biela - na ktorú sa budú veľmi dobre nanášať či už žltá, alebo červená farba použitej kamufláže. Samozrejme je nutné použiť len biely tmel, či už od Gunze alebo novú Tamiyu, vynechať obvyklý nástrek šedým Surfacerom a radšej použiť namiesto neho, samozrejme len v prípade potreby, viac vrstiev White Base od Gunze. Podstatne si tým uľahčíte nástrek žltej, alebo červenej kamuflážnej farby.

Predsa len jednu vec by som navrhoval na balení modelu zmeniť. Prelepovanie sáčkov lepiacou páskou namiesto kedysi používaného zatavovania. Pri rozbalení doporučujem okamžite pásky buď úplne odlepiť alebo sáčky ihneď zahodiť. Inak dopadnete ako ja, keď som prácne odlepoval pásku z dekálového aršíka. Našťastie sa mi to podarilo bez jeho poškodenia.

Na tomto modeli je veľmi dobre vidieť aký pokrok urobili výrobcovia za posledné roky s cieľom, aby modelárčina bola skutočne oddychovou zábavou a nie tvrdou drinou. Vrele odporúčam všetkým priaznivcom mierky 1:32. ■

Vladimír Adame

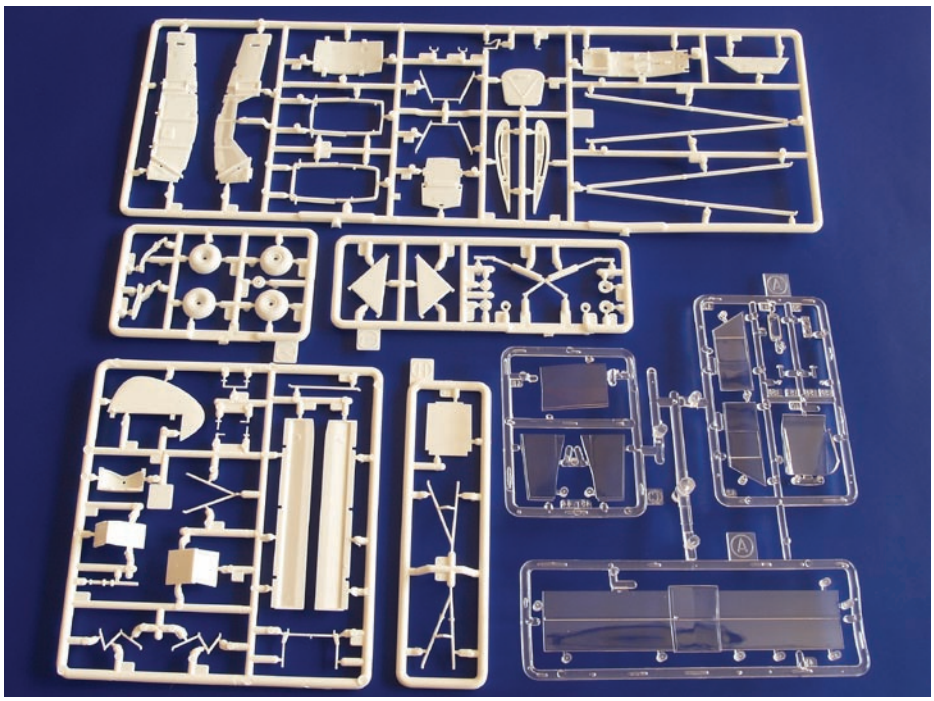

P-51B Mustang

P-51B Mustang
Mierka: 1/72
Výrobca: Hobbyboss
Rok: 2008
Forma: plast

Pôvodne som si vravel „má to vôbec cenu o tejto stavebnici písať?" Kto videl model P-51D od tejto firmy, vie o čom hovorím. Model to bol dosť jednoduchý a nepresný. No toto je niečo úplne iné. Model B-čkového Mustanga je úplne nový.

Štyridsaťjeden dielov je odstreknutých ako dva veľké kusy (celistvý trup a celé krídlo), ostatné sú v dvoch malých rámčekoch. Priehľadné diely sú dokonca dva. Jeden predstavuje celý prekryt na klasické B-čko a druhý je britský tzv. Malcolm Hood.

Povrch dielov je negatívne rytý a na naznačené sú aj niektoré, pre Mustang typické, oblasti s nitmi, ako napríklad vztlakové klapky. Pri danom type modelu je toto prevedenie akceptovateľné, no modelár, ktorý by chcel verné znázornenie povrchu, bude mať prácu naviac, hoci je možné, že vrstva surfu a následné prebrúsenie by s povrchom mohlo niečo urobiť. Nakoniec toto je záležitosť všetkých modelov Hobby Boss.

Osobne si myslím, že s takýmito zásahmi sa pri tomto type modelov („bonbonierové" modely od Hobby Bossu) nepočíta, pretože sú v prvom rade určené menej náročným modelárom a zberateľom, ktorým nevadí ani malinká odchýlka v základných rozmeroch a pri niektorých modeloch žiaľ aj tvaroch. Takýto mladý modelár v prvom rade ocení také prednosti, ako veľmi priaznivú cenu (hlavne rodičia začínajúceho modelára), celkom slušný výber typov a rýchlosť stavby, ktoré tieto modely poskytujú.

Ale vráťme sa k modelu. Aj táto stavebnica nám ponúka takmer komplet interiér, ktorý je stvárnený vaňou, sedačkou, prístrojovou doskou a kniplom. Interiér sa ako celok vlepuje do trupu.

Na výber máme z dvoch typov antén na chrbte za kabínou, dvoch druhov výfukov a ako som už spomínal, dvoch typov prekrytov kabíny. Jediná na prvý pohľad viditeľná chyba je plytká podvozková šachta.

Aj Výzbroj nám model ponúka rôznorodú. Podvesiť môžeme 2x75 gal. plechové prídavné nádrže, 2x kartónové prídavné nádrže, 2x bomb a nakoniec 2x trojité neriadené rakety Bazooka.

Menší, ale všetko dôležité obsahujúci dekálový aršík nám ponúka na výber z dvoch markingov. Oba sú z 8th AF z britských ostrovov. Veľmi známy stroj „Shangri La" Cpt. Dona Gentileho a trinástimi zostrelmi dekorovaný „The Hun Hunter Texas" Henryho Browna.

Martin Jursa

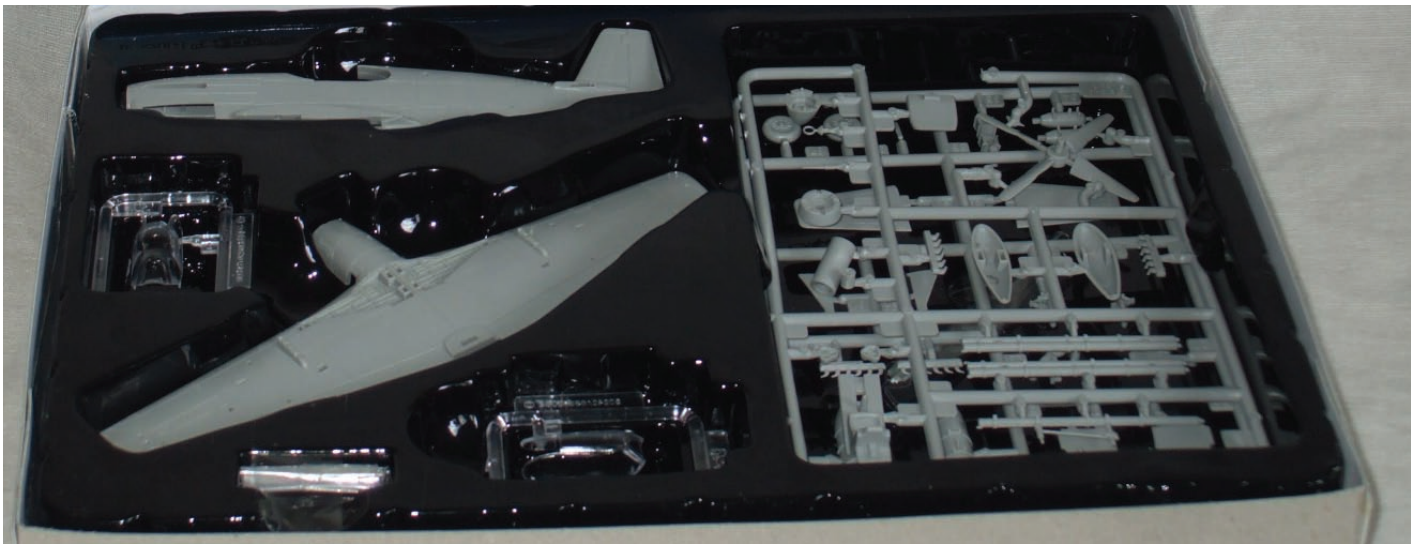

ZÁSOBY DOPLNÍTE U:

MAGNET PRESS
AZ MODEL / LEGATO KITS (CZ)
MODELSHOP
AIRBRUSH MODEL - ROTSCHEIN (CZ)
APM MODEL (PL)
AMC (CZ)
ARTOL
BLUE MAX (CZ)
BORNIT
DRACO
EXTRATECH + BOA (CZ)
HR MODEL (CZ)
JLC (CZ)
KARAYA (PL)
KG KANS
LADISLAV VALLO (CZ)
MMK (CZ)
OBCHOD VÁLKA (CZ)
PAVLA.SK (P.VÁLEK)
RAFAL TEFELSKI (PL)
RS MODEL (CZ)
SKLEP PANCERKA (PL)
TALLY-HO (CZ)
TRACKS&TROOPS (CZ)
ZLÍNEK (CZ)

NAJLEPŠIE MODELÁRSKE NÁKUPY U NÁS
PLASTIKOVÁ ZIMA 2008
22.11.2008 - DOM KULTÚRY RUŽINOV
VŠETKO INFO NA WWW.KPMBRATISLAVA.SK